

ՕՐԵՐԻ ՀԵՏ

Գիշատիչների խրախսանքը

Թռնությունները եւ մյուսները...

Բնական ռեսուրսներ արդյունահանող երկրներում մարդու իրավունքների խախտման ռւսումնասիրությանը զբաղվող «Global Witness» ոչ-կառավարական կազմակերպությունը որեւ բացահայտել է, որ Մեծ Բրիտանիայի նախկին վարչապետ Թոնի Բլեերը անմիջական ու որոշչի մասնակցություն է ունեցել դեղի Եվրոպա վարելիքի հոսքերի «ոդիքերսիֆիկացման» անվան տակ արրբեջանական գազի ու նավի խուռը գործարներով այդ երկի սղառազինության ուժացման եւ դրանով, անուղղակիորեն, Լեռնային Ղարաբաղում կործանարար դաշտազմ ձեռնարկելու գործում, որը հանգեցրել է 24 ժամում 120 հազար երմիկ բնակչության անձնատուր լինելուն եւ բռնագաղթեցնամբ:

Այս մասին «Թոնի Բլերին ստասում է թարմ հետափնտություն Լեռնային Ղարաբաղի դեմ նախահարձակման դայմաններում աղրեցանական PR-ը կազմակերպելու գործում» երկար վերնագրի ներք անդադարձել է Politico.eu կայիշը, որն իր հերթին ճեցրել է Amnesty International («Սիօզագային Շերում») հեղինակավոր կազմակերպության Մեծ Քրիստոնիայի ներկայացուցիչ Սաչա Դեշմուկի (Sacha Deshmukh) մեկնաբանությունը: «Սարդու իրավունքների աղրեցանական վայրագ ցուցանիւններ բազ հայտնի են, - ասել է նա, - ներառյալ լրագործների նկատմամբ տեսական բռնությունները, վիճակի ձերբակալությունները, բաղաբական հիմքով ակտիվիստների նկատմամբ հետապնդումները, բողոքի խաղաղ ցուցերը ճնշելը եւ դատերազմական հանցագործներին արդարադատությանը հանձնելու գործում արձանագրված աննօան առաջադիմությունը»: Սաւա Դեշմուկը, նկատի ունենալով 2016 թ.ին նույնինին Թոնի Բլերի հայտարարությունը, թե իր ստեղծած Tony Blair Associates կազմակերպությունը գրադպէլու է միայն բարեսիրական գործունեությամբ, իսկ նույն բվականին նրա ստեղծած «ոչ շահութաբեր» հիմնարկությունը (Tony Blair Institute for Global Change), դարձյալ ըստ Politico.eu-ի, գրադպում է 30 երկրներում, բացառությամբ, ուշադրություն, Աղրեցանի, հօգու Մեծ Քրիստոնիայի կայտեր ստեղծելու գործով, մինչդեռ բրիտանական հեղինակավոր The Guardian թերթի համաձայն՝ հենց Թոնի Բլերն է եղել, սկսյալ 2014 թ.ից, Քրիստոնեական (BP) գլխավոր խորհրդականը արտադին հարաբերություններում, ի մասնավորի՝ աղրեցանական գաղա-նավթային խոռոր գործարքների բռնկերը, որի դիմաց սացել եւ սահում է դատկառելի վարձառություն:

Այլ խոսնկ՝ նախկին վարչատեի գլխավերեւում սկսել են ամբեր կուտակվել, որոնք թանձրանալու միտում ունեն, ճանապահնդ որ նրա դատկանած Լեյբորիստական կուսակցությունը նախաղացրասվում է առաջիկա տարի կայանալիք դաժան ընտրաղայիւրին, որի ընթացքում ակնկալվում են նոր բացահայտումներ:

Այսուհանդերձ, Թռնի Բլերը ընդամենը մեկն է Եվրոպական եւ այլ Երկրների այն ներկայացուցիչներից, որոնք, ինչպես ասում են, ձեռքները տափացել են Արցախյան հարցի ժահարկ-ման միջոցով, Ալիևի կաշառասուն իշխանության հետ բե-տական եւ անձնական ժահասիրությանը անօրինական գոր-ծարքների գնալով, ընդդեմ հայ ժողովրդի եւ Արցախի, ընդդեմ մարդու իրավունքների եւ միջազգայնութեն ընդունված մյուս պարունակեր:

Մեր թերք առաջիններից է եղել, որ 44-օրյա դատերազմից անմիջապես հետո սեւեռուն ուշադրությամբ հետեւել է Հայոց բանակի դարտության հետեւում կանգնած, այդ դարտության հետեւանըներից օգուտ բաղելու ժահագրքությամբ հայտնի Երկրների, օսարազգի կազմակերպությունների եւ գործիչների նաև նաև նամանունով։ Դրանցից առաջինը եղել է ամերիկյան բաղադրական եւ համերադրումաբերական աստվածաբներում հայտնի, ծագումով լիբանանցի Սուլուունու ընտանիքը, որը, նախան դատերազմը, Բաբվի հետ արդեն ժահավետ գործարք էր կնքել Զարքարինի շռամի ուլու համեմեր ժահավորներան ըստու։

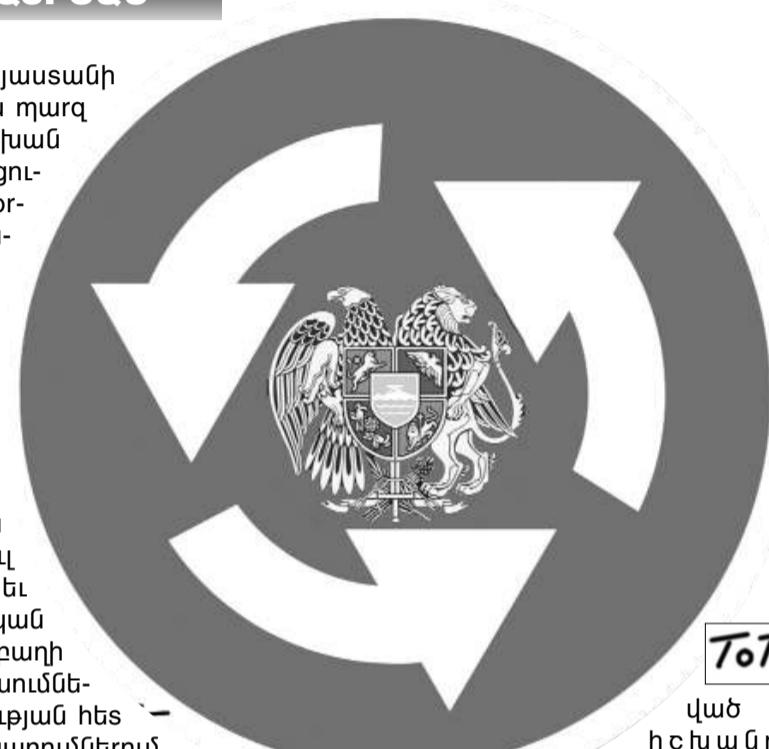
**«Համասին» նոյեմբերից արգելում ենք, Երդողանի
այցը ԳԴՀ ինչո՞ւ չենք չեղարկում»**

Այսօր՝ նոյեմբերի 17-ին Թուրքիայի նախագահի ԳԴՐ տեսական այցի վերաբերյալ նմնադրական կարծիքներում գլխավոր ռեսուլդը հետևյալն է՝ **Երդողանը սատրում է «Համաս» ահարեկչական կազմակերպությանը, գրառում հսկայելի դեմ, եթե «Համասի» գործումներությունը նոյեմբերից արգելում ենք, Երդողանի այցն ինչո՞ւ չենք չեղարկում: t-online լրավական դրուսայի փայտական մեկնարան **Թորիհաս Էստերը**, որ դեմ է Թուրքիայի նախագահին դիվանագիտական դասվի արժանացնելուն, իիշեցնում է, թե Երդողանը 2018-ին հարձակվեց Իրավական Աֆրիմի վրա, «դաշնական հաջողություն» ուրակեց իր դաշնակից **Ալիթիւ**՝ L-ում հայերի էթնիկ գոտում ու բռնագաղթը երկրում լրում են մարդու իրավունքների ուսմահարման, մանուկի անազատության մասին, ով նախագահին բնադրահի՝ կիայսենվի բանում... «Եւ հակածողովդավար, ահարեկչության հովանավոր Երդողանին դեռ ընդունո՞ւմ ենք»:**

Անհանգստություն սռաւսովելի

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Ի՞նչ է կատարվում Դայաստանի շուրջ այս դահին. եթե այս դարձ հարցին փորձենք դատասխան գտնել ՈՌ ԱԳՆ ներկայացուցիչ Մարիա Զախարովայի օրորի, նույնիսկ կարելի է ասել՝ ժամ առ ժամ ավելի սաստակող նյարդային արձագանքներից, կամ ԱՄՍ-ի ու Եվրոպական տարբեր կառույցների դաշտումյաների հաճախացող անդրադարձերից հայկական թեմային, առաջ առաջին իսկ մակերեսային եզրակացմանը՝ ինչ-որ փուլ մոտեցել է ավարտին, եւ սկսվում է ավելի գործնական մի փուլ։ Լեռնային Ղարաբաղի թեմայով ԱՄՍ Կոնգրեսի լուսմներում, Միացյալ Թագավորության հետ՝ Վերջին մերձեցման միջոցառումներում խոսություն կամ Եվրոպական այցերի նոր բարձրաձայնումներից կարելի է դատել, որ Դայաստանով անցնող առեւտածահ հաղորդույթների համար դիմակայող կողմերի դայքարձությունների համար անկանոնական կամ անհամար առեւտածահ հաղորդույթներով։

Tat

ված են
իշխանու-
թյան՝ անթափույց
գրասարակության համարը-

սականությունից, եւ իշխանությանն ուղղված մեղադրանի ունեն, թե վեկտորի փոփոխությունը է կատապում: Իշխանական շօանակները (Վարչադես, Անվտանգության խորհրդի *fawrsniliwur*) բերանացի ժխտում են, թե վեկտորի փոփոխությունը է տեղի ունենում, ՀԱՊԿ կառուցմենից օգնություն չստանալու մատնանշելով՝ միաժամանակ հերթում են, որ Հայաստանը դուրս է գալիս ՀԱՊԿ-ից, նույն են, որ ուղղակի այս անգամ *swarptir* դաշտառներով չեն մասնակցի կարուցի բնաւրելումներին:

- 4

«Ո՞չ Ռուսաստանը, ո՞չ Արեւմուղքը ՀՀ-ի համար իրավակի ռազմակիզակեր ժեն»

ԱՆԱՐԿԻՑ ՅՈՎԱՆԵՓՅԱՆ

«Հայաստանն իրեն միայնակ է զգում» վերնագիրը վերջին տարիներին հաճախ է հանդիպել օտար մամուլում, գերմանական լրատվածիցներում՝ նմանաղես, սակայն վերջին երկու ամսում առօրյա լրահոսք տպավորություն էր ստեղծում, թե Արեւունքը ուժադրության առանցքում է դահում Հայաստանը, իսկ Ֆրանսիայի հետ սկիզբ առած ռազմական համագործակցության, Գերմանիայի արտգործնախարարի տարածաշրջան այցը, դաշտնական Երևանին նեկուսի զգալու առիթ էլ չեն տալիս: Նոյեմբերի 15-ի երկոյան գերմանական «Ֆրանկֆուրտի ռունդշաուլ» հրապարակեց **Շտֆան Շոլի** (Stefan Scholl) վելութականը՝ վերեւում նշանակած վերնագրով:

«Ոչ Ոռաստանը, ոչ Արեմությը Երկրի համար հուսալի դաշնակիցներ չեն, գրում են «Ֆրանկուրտեր ռունդշաուի» (այսուհետ «ՖՌ») Ոռաստանի եւ Սլվախիայի թղթակիցը՝ հաղորդելով Լուկասենկոյի մամլու բարուդարի դարզաքանումը, թե Բելառուսի նախագահը մշահոգություն է հայտնել, առաջարկել ՀՀ վարչապետին չօտարել, լրջորեն մտածել այն բայլերի մասին, որ կարող են հանգեցնել ՀԱՊԿ-

ຕույս ՀՀ վարչադեմք նոյեմբերի 23-ին Մինսկում գումարվելիք ՀԱՊԿ-ի գագաթնաժողովին մասնակցելու հրավերից հրաժարվելն է: Կրեմլի խոսնակ **Պետրովը** էլ հրադարակավ ափսոսանիք է հայտնել Հայաստանի բացակայության համար՝ ցեսելով, թե «կարծիքներ փոխանակելու լավ առիթ կիմներ»: Վերլուծարանը շարադրում է այդուհետ Մոսկվայի որոշակի ցաջանակ ների կանխատեսումը, թե **Փաշինյանը** փրկությունը փնտրում է ՆԱՏՕ-ում, իսկ ներձկրենյան անվտանգության փորձագետ **Իգոր Կորնչչենկոն** կարծիք է հայտնում, թե ՀԱՊԿ-ից հեռանալը «հակառական որոշում» է, եւ Փաշինյանը կարող է նաև կամենալ, որ Գյումրիում ուսական ռազմաքաղան փոխարինվի ֆրանսիական զորակազնով: «ՖՌ» հիւատակում է, որ հոկտեմբերին էլ Փաշինյանը ցուցադրաբան հրաժարվել է Բիշենկում մասնակցել ԱՊԴ զագաթնաժողովին՝ նախընտելով Գրանադագնալ: Այսուհետ Շոլլը ներկայացնում է մեզ ծանրոր այլերի հերթականությունը՝ սեմտեմբերի սկզբին Հայաստանը զորավարժանիք էր անցկացնում ամերիկացի զինվորների մասնակցությամբ, իետու ՀՀ ԱԺ վավերացրեց «Հռոմի սատուրը», սրան ՈԴ ԱԳՆ ուշադրությունից չվիրագեցին, առիթ համարեց խոսել «քանամական բառեր շարամին» մասին:

5

☞ 1 Լրատվամիջոցների ներկայացության շրջանակի, Ռուսաստանի կամ Արևմուտքի դեմ դատախան հրահրող հարցերով փորձում են դատավաճառի դարսադրել՝ որուակիացնելու Հայաստանի դիրքորոշումը, ակնհայտութեն ողջ թափով գեներացվում են ոչ միայն այս կամ այն դատկանելության բաղադրական, այլև լրատվական շրջանակները, ինչը Հայաստանի անվտանգության խոցելիության ժեսակետից դարզադես կարող է վտանգավոր դառնալ՝ հարկավոր դահին աղատենեկատվության ողջ ներուժը գործարկելով։ Բոլոր ծառադրում են՝ բազմադեմ Արեմուտքն իր մեզածրագրերով, Ռուսաստանը մեր տարածում հեռուն գնացող նղատակներով եւ իր գազը Աղրթեջանի միջոցով Եվրոպային Վաճառելու մեծ շահով, Թօնրիխան, որն իր սեփական խաղն ունի այդ բոլորից անդին, իրանը, որն այս բոլորը դիմարկում են երկրի անվտանգության դրիգ-մայով։

Այս Փոնդին Դայաստանի խորհրդաւանում անվրդով բննարկվում երեք տրիլիոն դրամից ավելի ծախսեր, դրանից ավելի դակաս հարկային հավաքագրումներ ղլանավորած բյուջե-24-ը՝ մեկ-մեկ հիշելով արցախիներին ու նրանց ուղղված հատկացումները: Բոլորն ի գիտություն են ընդունել, որ Արցախն այլևս ոչեւ է, բարձրացրած հարցերն այն են, թե ինչու բյուջեում արցախիների հետ կառված հետազա ծրագրերի մասով գումար նախատեսված չէ (ինչողեւ եւ Եվրոպայում, երբ մեր դաշտունյաները խոսում են արցախիների առաջնային կարիքներից միայն) եւ անցնում են բյուջեի սնտեսական կախատեսումների բացվածքով բաղադրական դուալիզմին:

Ընդդիմությունը բյուջեն մահախս-
սական է անվանում՝ անիրատեսա-
կան կանխատեսումներով, վերջին
տարիների ամենամեծ արտաքին
դաշտային բեռով՝ նոր բյուջետային
տարում մինչեւ 12 միլիարդ դոլարի
հասնող արտաքին դաշտով։ Իշխա-
նությունն ի դեմս վարչադեմք՝ խա-
ղաղության բյուջեն է անվանում բյու-
ջե-24-ը՝ դաշտայինական ծախսերի
կրկնադաշտականը, կառիչալ շինա-
րարության, կրթական, սոցիալական
եւ այլ ոլորտների ծրագրերին մեծ հա-
կացումներով, իշխող խմբակցու-
թյան ղեկավարը բյուջեն խաղաղու-
թյան եւ ազատության բյուջեն է անվա-
նում, եւ այս:

Արցախը մոռացել են բոլոր՝
դրսում էլ, ներսում էլ. դրսում բոլոր ա-
ռանցքային խաղացողները կրկնում
են եւ ընդունում Ալմաաթիի հրչա-
կագրով Հայաստանի եւ Ադրբեջանի
միջեւ խաղաղության հաստաման
թեզը, որով Արցախն Ադրբեջանի
կազմում է: Խոկ թե ինչ էին անում
տասնյակ տարիներով Մինսկի
խնդրում, որտեղ ողջ բանակցային
տրամարանությունը Լեռնային Ղա-
րաբաղի գոյությամբ եւ առկայու-
թյամբ էր, ինչ ժամավաճառությամբ
կամ Երկերեսանիությամբ էին զբաղ-
ված Մինսկի խնդրի համապես հա-
ճանախազափ դեռությունները, ներ-
կայացնելով լայն Արեւմուսքն ու Ու-
սաստանը, ինչո՞ւ էին այն ժամանակ
Արցախը հայկական համարում, իի-
մա՝ ադրբեջանական, ոչ մի ծղոտում,
ասես Մինսկի խումբ չի էլ եղել: Այժմ
ըուրա միհարեւան տնօրում են Արմա-

Թիի հռչակագրով Հայաստանի ԽՍՀՄ սահմանների մասին, Արցախը ճանաչելով Ադրբեջանի մաս՝ ժամանակին Արևմուտքի թօնմանի համարվող ԽՍՀՄ «դանյականերով» հայ-ադրբեջանական խաղաղության կերտմանը ձեռնանդուխս լինելով:

Ահա մեծ տերությունների, սվալդ դեմքում՝ Միսնկի խուճը տարիներ ներկայացնողների ողջ բարոյականությունը, օրինակարգությունը, հետեւողականությունը. նրանց միշտ հարկավոր են եղել մեր տարածնով անցնող առեւտաօսահ ձանապահները, մնացյալը՝ մարդու իրավունքներ, ինքնորոշման իրավունք, այլուայլ սիրուն ձեւակերպումներ օգտագործվել են որպես սոռս՝ կրծքելու իրենց ձափի բուն բովանդակությունը: Ու հիմա, այս դահին հանուն հաղորդությիների գիւտաչային դայլարն առավել անթափուց է դարձել՝ շահատներով, դատարկ խոսումներով, լսում-մսումներով եւ մեր բների տակ անվերջ դրվող փափով բարձերով: Նրանք բոլորն անծոյտուն նայեցին Արցախի դատարկմանն ու զավթմանը, իսկ հիմա խոսում են արցախցիների վերադարձի իրավունքից, մեզ կաշուում են Հայաստանի անվտանգության իր նորատող բայլու խոսանքուն առջև գործությունը (Աղրթեանի դեմ իր ԱԱՆ-ի դատաժամիջոցներ, ԵՄ դիտողների թվի ավելացում, Ֆրանսիայի կողմից իր ողջ ծածկող մի խանի համակարգի նետում, ՄԹ-ի կողմից սահմանների անվտանգության ինչ-որ լրացու-

այս առաջակայքաւ թշ ... լաց. և
ցիշ գործիներ՝ հաղորդուի միջանց-
ի կառուցումն էլ զուգահեռ դիտելով.
Իհա, բա, բոլորին հաղորդուի մի-
ջանցն է հետաքրրում, չէ մի չէ՝ Յա-
յասանի անվանգությունը):

ՀԱՊԿ-ից դուրս գանձ-դուրս չգանձ,
վեկուր փոխեմք-չփոխեմք, դեռի
Տրանսալյանցյան դաշինք հակվեմք-
չհակվեմք, արտադին բաղաբանու-
թյան դիվերսիֆիկացիա անեմք-չա-
նեմք, ակնհայտութեն դրսից դարտադր-
վող ծրագիրը «Խաղաղության խաչ-
մեռուկ», թե «Զառասուն ավազակ-
ների մեջ ճանապարհ» կոչեմք իրա-
կանությունն առավել բան դարզու-
նակ ու ցինիկ է՝ բոլորն ուզում են
Հայաստանով անցնող հաղորդուղի-
ները, գումարած ամենակրոն ցան-
կացող թուրքիան՝ Աղրբեջանի միջո-
ցով: Իսկ թե ի՞նչ կղատահի Հայա-
ստանի հարավի հետ, կարժանանա՞
Հայաստանի հարավն Արցախի ճա-
կատարին, թե՞ առաջմ կղլսա՞՝ սա-
ռնոամենո. հնամես սիրում են և ըստեւ

բոլորը, լոգիստիկ հարց է: ԶԵ՞ որ Արցախը հաճնվեց, եւ ոչինչ չղատահեց ոչ աշխարհի, ոչ Հայաստանի իշխանության, ոչ Հայաստանի ընդդիմության հետ, նրանք, ինչողևս Արցախը, ոչ մի տեղ չանհետացան եւ շարունակում են նույն եռանդրվ ամենատարբեր թեմաների ժուրց «ազգանուած» հակադարձումներն ու ինտերվյումները: Խաղը նույնն է, մի կողմը թե քա՝ ԿԱՊԿ-ից դուրս գալը անվտանգության սղառնալիք է, մյուսներ՝ թե դուրս չեն գալիս, վեկսոր չեն փոխում, ընդամենը դիվերսիֆիկացնում են մեր արտաքին բաղադրականությունը, անվտանգային հարցերը լուծելու համար նոր գործընկերներ ենք փնտրում- գտնում (Յնդկաստանը, Ֆրանսիան, ու էլ ով ասես): Մե քանաօք, ժողովուրդն էլ նայում ու բանում է, ոչ մի քանի մասին չմտածելով, ինչողևս արցախցիք, մինչեւ որ մի օր իրենց գտան դեմի Հայաստան խուժադադար սու-

բայց այս գործությունը պահանջված է առաջող մեթօնաների մեջ: Բոլորով ինձնալով, որ այս հարեւանի հետ խաղաղություն կնարավոր չէ, ու հենց վարչադրեն եր բյուջետային բնակչության ասում, թե Աղրբեջանի հետ համաձայնեցված սկզբունքների դարագայում խաղաղության դայնանագրի ձգձգման դաշտարք փոխադարձ վստահության դակասն է, այնողիսի մեխանիզմների չգոյությունն առաջմն, որոնք թույլ չեն տա դայնանագրի կետերի սարընթեցումներ եւ մեծ հաշվով դրա կնումից հետո՝ էսկալացիան: Աղրբեջանը հենց մեկ օր առաջ հրաժարվեց Հայաստանի եւ Աղրբեջանի ԱԳ նախարարների՝ ԱՄՆ-ի կողմից առաջարկված մոռակա հանդիպումից, դեռ այսուհետև կոչված Զանգեզուրի միջանցքն էլ ներառում է իր զարգացման ծրագրերում:

Զարմանայի է նաեւ, թե Արցախի իշխանության ատրիբուտները Դայասանում դահղանելը վաճանակ համարող Ալեք Սիմոնյանի ղեկավարած Ազգային ժողովն ինչ հիմնավորումներով է այլ երկրի բաղադրայի ՍամՎել Չահրամանյանին (Ալմաաթիի հռչակագրով) հրավիրում Աժ բնիշ հանձնաժողով, այդոիսով խառնվելով այլ երկրի գործերին, ինչուս որ Ալմաաթիի հռչակագրով է:

Խուսափեն ընդդիմություն-իշխանություն ամենօրյա դերասների ծահիճը մտնելուց՝ փնտելով իրականության բնութագրման ավելի խոսուն նշաններ. կարուայով տրամադրությունը պահպանված է առաջարկությունում:

իսկ դրանք, խոստվանում ենք, անհանգստացնող են եւ հույսում են, որ Հայաստանին ու Աղրթեջանին խաղաղության դայմանագրի դարտադրման նոր՝ գործնական փուլը կարող է եւ մինչեւ տարեվերջ ավարտվել:

Ահա, օրինակ, ԱՄՆ Կոնգրեսի ներկայացուցիչների դալատում Լեռնային Ղարաբաղին նվիրված լսումների ժամանակ ԱՄՆ դեմքարտուղարության դաշտում գործում է Զեյսու ՕԲրայենի՝ Հայաստանը Տրանսալյանցիան դաշնամունքի մեջեցնելու ծրագրերի վերաբերյալ խոսքում խաղաղությունն Ադրբեյջանի ու Հայաստանի միջեւ հաևկաղես սնտեսական առումով է կարեւորվել, բանի որ ըստ նրա՝ Կենտրոնական Ասիան նոր երթուղիներ է փնտում իր աղրանցների հաճար, եւ տարածութիւն ճիշանցիք, որը կառուցվի Հայաստանի ճամանակությամբ եւ համաձայնությամբ, կարող է հսկայական սնտեսական բում առաջանալ տարածաշրջանի երկրների հաճար, նաեւ համաժամանակակից տուկաներում, որոնք հասանելիություն կունենան այնտեղով տեղափոխվող աղրանցներին: Ըստ ՕԲրայենի, սակայն, այստեղ կարեւոր Հայաստանի եւ Ադրբեյջանի ընտրթյան հարցն է, թե աղագայում ինչպիսի բաղադրական հարաբերություններ են ուզում ունենալ, արդյո՞ք ուզում են աղագան կառուցել Ուսասատանի եւ Իրանի՝ որմես տարածաշրջանային անվտանգության հիմնական խաղաղողների առանցիք տուրք: Դա ԱՄՆ դաշտում անկայում եւ անցանկայի է հաճարում, այդ թվում՝ Հայաստանի եւ Ադրբեյջանի կառավարությունների հաճար, ու նրանք, ոչ ավել- ոչ դակաս՝ առաջիկա ժարարներին դեմք է ընտրություն կատարեն:

Ահա, տեղ հասանք, **Փաշինյանը**
խորհրդաւանում ասում էր, թե մեր
հարաբերությունները կառուցում ենք
ֆորմոս չլինելու տրամաբանու-
թյունից ելնելով, բայց արդյո՞ք դա
չդեմք է վերաբերի ոչ միայն ՈՒՍՏԱՍ-
ԱՄԻ ֆորմոսը չլինելուն, այլև Ա-
ՐԵԱՆՈՒՏՔԻ, որմեսզի ՕՐԱԿ մեզ ջե-
լադրեն՝ ո՞ր հարեւանի, կամ ո՞ր դա-
նակցի հետ մենք հարբերություն կա-
ռուցենի, ու արդյո՞ք Օ ԲՐԱՅԵՆԻ (արեւա-
ՏՅԱՆ) մոտեցումը ՈՒՍՏԱՍԱՆ-ԱՐԵՎ-
ՄՈՒՏՔ հակադրության առարկայական
դրսեումնան չի բերի, այս անգամ Հա-
յասանում:

Գումարած, որ մեր բարեկամ Իրանին Հայաստանին հակադրելու հարց էլ կա այդ ակնարկի մեջ, միթե մեզ նոր ծուռակներ են սղասկո՞ւմ:

Միայնակ թագավորության հետ
սփումների արդյունք-հայտարարության մեջ էլ ակնարկ կար սահմանների անվտանգության հետ առնչվելու Եւ հաղորդությունների հետ կաղպած Մեծ Բրիտանիայի ակտիվացման մասին, գումարած՝ Եվրոպիության հետ վիզային ռեժիմը Դայաստանի հետ առաջիկայում վերացնելու Եվրոպական խոստումները:

Տեսնես Հայաստանի ժողովուրդը գգո՞ւմ է այն արագությունը, որով մենք մի կախվածությունից նետվում ենք դեռի մյուսը, եւ Աղրեջանին նույն կերպ գործընկեր հանարող Արեւութը հերթական անգամ մեզ փասի առաջ է կանգնեցնելու, ինչ-տես հարուր տարի առաջ:

Բացառիկ. «Գլոբալ Ուիթ-Նես»-ը մեղադրում է Սիացյալ Թագավորությանը Լեռնային Ղարաբաղում էքսիկ հայերի դեմ իրականացված ռազմական ագրեսիան անուղղակիր են ֆինանսավորելու մեջ:

Լուսանկար. «Գլոբալ Ուիթ-Նես»-ի տնտումների համաձայն, Բրիտիշ Փերույումի երկարաժեք գործընկերական հարաբերությունները **Իլիամ Ալիեվի** (լուսանկարում) բռնադետական ռեժիմի հետ ֆինանսավորել է Ալրեժանի ռազմական ոլորտն ու ագրեսիան ընդունման Դայաստանի: Լուսանկար՝ Արիլլա Կիսրենելի (Ֆրանս-Պրեսս գործակալություն):

Ալրեժանում Բրիտիչ Փերույումի իրականացրած վարելիի արդյունահանման ծրագրերը, բացի 2020թ.-ից ի վեց Ալրեժանի կառավարությանը միլիարդավոր դրամներ փոխանցուել են նախագահի կողմէն, նորածել են նախագահի գործադիր տնօրեն Զոն Բրաունը, այցելեցին Բարոն Մասնակցելու Ալրեժանի հանգույցալ նախագահի նախագահի գործադիր 100-ամյակի միջոցառումներին, եւ, ինչպես ասկում եր ընկերության հայտարարության մեջ, վերահաստելու «Ալրեժանի հետ երկարաժամկետ գործընկերության» իրենց հանձնառությունը:

«Գլոբալ Ուիթ-Նես»-ը դնդում է, որ բրիտանական նավթային ընկերության երկու խուռան նավթային եւ գազային նախագծերից Ալրեժանի ունեցած տակածությունը կազմել է 2020 թ. ի վեց Բրիտիչ Փերույումը «համատեղ շահագործման դաշտամկեր» համաձայն Ալրեժանի մատակարարել է մոտ 35 մլրդ դրամի (28,6 մլրդ ֆուն ստեղնագի) նավթ եւ գազ:

Յեյդար Ալիեվի որդի **Իլիամ Ալիեվը** նախագահ դարձավ ին մահից հետո՝ 2003 թ ընտրություններով, որոն Եվրոպայի Անվտանգության եւ Համագործակցության տեղի ունեցած դաշտազմից մինչեւ որ Եվրոպական համար վարելի համար տակածությունը ծախսերի բարակին:

Մասնագիտական հասարակական կազմակերպության («Գլոբալ Ուիթ-Նես» ոչ դետական հասարակական կազմակերպությունը զբաղվում է բնական ռեսուրսներ արդյունահանող երկրներում նարդութափունքների խախտման դեմքերի ուսումնասիրնամբ. թարգմ. կողմից) իրականացրած ուսումնասիրությունները վկայում են, որ Ալրեժանի ստուժական համագործակցությունը Բրիտիչ Փերույումի հետ նոր օսարելիք ամե-

☞ 1 Ուսասատանից Հայաստանի հեռանալու դաշտաների աճը դայմանավորված է Ալրեժանի հետ հակամարտությամբ, գրում է Վելուծաբանը: 2020 թվականին Ղարաբաղի դեմ դաշտազմում տարած ռազմական հաղթանակից հետո, ալրեժանական գործերը 2021 եւ 2022 թվականներին կրկին հարձակվեցին հայկական տարածների վրա, գրավեցին 400 տասկուսի կիլոմետր տարածք: ՀԱՊԿ-ը չարձագանեց, թեղետ դրա կամոնադրությունն իրականում երաշխավորում է ռազմական կոլեկտիվ օգնություն՝ հարձակման ենթակած որեւէ անդամակցի: Այն փաստը, որ սատարում չեղավ, «բնականաբար հիասթափեցնող էր», Wall Street Journal-ին Փաշինյանի մեկնաբանությունն է ներկայացնում «ՖՌ»-ի վելուծաբանը: Ծտֆան Ծովագրում է, որ հայերի համար հաջորդ հիասթափությունը եղել է ԼՂ-ում ուսական խաղաղադահ ուժերի թողփությանը 2022-ի վեջին Հայաստանը Արցախին կաղող կյանքի զարկերակը՝ Բերդուի ճանապարհ ալրեժանցին վերահսկողությանը համանձնելը,

դրան հաջորդեց շրջափակումը, իսկ ստորեմներին՝ 100 000 հայերի բռնագաղթը:

«Այդուհանդերձ ՀՀ վարչադարձը վաշտական է, թե չի կամենում դուրս գալ ՀԱՊԿ-ից, իսկ Արեմուտքը Հայաստանի համար լոկ անորու այլընտան է, բայց որ վերջինը Ալրեժանի նավթի եւ գազի հանդեմ հետարքություն ունի»,

գրում է Ծովագրը: «ՖՌ» ներկայացնում է երեւանցի բաղադրատեսք Նարեկ Սուրենի Ալիեվի այն ընդգծումը, թե «ԱԱԾ կամ ԵՄ Ալրեժանի դեմ որեւէ դաշտամիջոց չեն կիրառել, իսկ Ուսասատանը երկու միլիոն հայ է բնակվում, Հայաստանից արտահանման գործեր 30 տոկոսն է կազմում»:

«Միաժամանակ Հայաստանը սղա-

Բրիտիչ Փերույումի ծրագրերն օգնել են Ալրեժանի ֆինանսավորել ռազմական ագրեսիան, դնդում են կազմակերպության ներկայացնությունը:

Նախուուր ներդրողն է, անուղղակիրներն օգնել է Ալրեժանի ֆինանսավորելու իր ռազմական ագրեսիան ընդդեմ վիճակի տարածներում բնակվող եղանակի հայերի, ինչը դատար է դատել, որ 100 հազարից ավելի մարդ սեղմեմքերի սկզբին լի իր հայրենիքը:

Նույն ամսին Բրիտիչ Փերույումը ներկայացնուող դեկանական անձինք, ներառյալ դրա նախագահ Յան Քելգը և Լուսնը եւ նախական գործադիր տնօրեն Զոն Բրաունը, այցելեցին Բարոն Մասնակցելու Ալրեժանի հանգույցալ նախագահի 100-ամյակի միջոցառումներին, եւ, ինչպես ասկում եր ընկերության հայտարարության մեջ, վերահաստելու «Ալրեժանի հետ երկարաժամկետ գործընկերության» իրենց հանձնառությունը:

2020 թ. ի վեց Բրիտիչ Փերույումը «համատեղ շահագործման դաշտամկեր» համաձայն Ալրեժանի մատակարարել է մոտ 35 մլրդ դրամի (28,6 մլրդ ֆուն ստեղնագի) նավթ եւ գազ:

Յեյդար Ալիեվի որդի **Իլիամ Ալիեվը** նախագահ դարձավ ուսուական «Ուսնեթքը» նավթային ընկերությունում ունեցած գործեր 20 տոկոս բաժնեմասից, ինչը ընկերության արժեցագ մու 24 մլրդ դրամ, այն բանից հետո, երբ Ուսասատանը ներխուութեց Ուկրաինա, իսկ Միացյալ Թագավորության կառավարությունը մահոգություն հայտնեց այն հարցի վերաբերյալ, որ ԲՓ-ն կաղետ ունի նավթային ընկերության հետ, որը ռազմական նորականություն է համար վարելի է տարածական համար ստեղծելու հավատանին:

«Դաժան բռնակալներին ֆինանսավորելը միշտ էլ կա է վերջանում», - հայտարարել է Իզբրությունը:

Անցած շաբաթ Բրիտիչ Փերույումը ներկայացնեց այս սարվա երրորդ բառորդի իր սպասավածից ցածր ցուցանիւնները, որոն կազմում են 3.3 մլրդ դրամ նախորդ տարածությունը իրամ Ալիեվի «քանակական» ռեժիմի հետ սուում է Ալրեժանի ռազմական բյուջեն եւ ագրեսիան ընդդեմ Հայաստանի: ԲՓ-ն ընկերությունը բաժնեմասից է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Անցած շաբաթ Բրիտիչ Փերույումը ներկայացնեց այս սարվա երրորդ բառորդի իր սպասավածից ցածր ցուցանիւնները, որոն կազմում են 3.3 մլրդ դրամ նախորդ տարածությունը իրամ Ալիեվի «քանակական» ռեժիմի հետ սուում է Ալրեժանի ռազմական բյուջեն եւ ագրեսիան ընդդեմ Հայաստանի: ԲՓ-ն ընկերությունը բաժնեմասից է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նորականը վարեկի արդյունում է այդ ծրագրերի արդյունում իր արդյունահանած վարեկի որուակի նավթային ամսակարագությունը:

Այսպիսի դաշտամարդերը, որոնց նո

ԳԵՎՈՐԳ ՄՈՂՐՈՎՅԱՆ

ՀՀ ղետական կառավարման ակադեմիա

Գազայի հասվածում դաշտեսինա-ի սրայելական դատերազմը շարու-նակվում է: Ման գուգահեռ վտանգա-վոր գարգացումներ են տեղի ունենում թուրք-ադրբեջանական դաշինի կող-մից ՀՀ ինքնիշխան տարածի եւ մաս-նավորապես «Զանգեզուրի միջանց» կոչվող գաղափարի մասով, որի նկա-մամբ ավելի մեծ հետարքություն է դրսեւում ոչ միայն Ադրբեջանը, այլև Թուրքիան: Ուազմական գործո-ղություններ դեռևս չկան, բայց ու-սագրավ բաղաբական *stefusir* եւ հայտարարություններ են հնչում Ադրբե-ջանի եւ Թուրքիայի դեկավարներից, ո-րոնց շահ դեմքերում մնում են անդա-սախան ՀՀ ներկայիս իշխանություն-ների կողմից, ինչն էլ ստեղծել եւ ստե-ծում է բաղաբական տուրովենութու-թյուն: Մասնավորապես աշխարհաբա-դաբական ներկայիս վայրիվերումների դայմաններում մեծ է վտանգը, որ Ադր-բեջանը, Թուրքիայի լիակատար աջակ-ցությամբ, կգնա ռազմական էվկալա-ցիայի Հայաստանի նկատմամբ իր տա-րածքային ապօրինի ցանկությունները իրագործելու նյատակով: Էլ ավելի վտանգավոր է այն, որ այսուհետ կոչված «Զանգեզուրի միջանցի» վերաբերյալ ակտիվ բաղաբական դիմուրու է վա-րում անձամբ Թուրքիայի նախագահի:

Երդողանը: Կարկավոր է հաւափ առ-նել, որ Թուրքիայի արտաֆին բաղաբ-ականության եւ ուժի գործադրման առնչությամբ, հաճախ ամեն բան մեկնարկում է հենց հայտարարություն-ներից եւ նաև ազգային միջազգային դիմուրում:

Ortru Թուրքիայի նախագահը Ղազախստանում անցկացված Թյուրքական դեսուլյունների կազմակերպության 10-րդ գագաթնաժողովում հայտարարեց, որ «Զանգեզուրի միջանցք» հանդիսանալու է թյուրքական աշխարհի միացման կարեւոր կետը եւ հավելեց, որ այդ գործում կարեւոր է Աղրբեջանի դերը: Այս կերպ Երդողանը լուրջ դատախանածվություն դրեց **Ալիելի** ուսերին: Նման հայտարարությամբ Թուրքիայի նախագահը փորձեց խնդիրը սեղափոխել ավելի մեծ դաշտ՝ ի դեմք թյուրքական այն դեսուլյունների, որոնք հավակնում են իրագործել «Մեծ Թուրքանի» գաղափարը: Երդողանը մի քանի անգամ իրաղարակավ կոչ արեց Յայաստանի՝ իր հետ մերձեցնան գնացող իշխանություններին՝ կատարել իրենց դարսավորությունները խաղաղության օրակարգի ձեւավորման ցըշանակներում աղահովելով Նախիջենանի եւ Աղրբեջանի միջեւ տանսղորտային կատը: Թուրքիայի նախագահի ծավալած խաղական դիսկուրսը ի հայտ է բերում այն իրասան ծրագրերի շարքում, որոնք

Մշակվել են եզակի օպտիկական նաևո-բջիջներ

ՀՅ ԳԱԱ ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտում առաջին անգամ ստացվել է «Էլեկտրամագնիսականորեն-հարուցված թափանցիկության» (ԵՀԹ) ռեզոնանս՝ օգտագործելով գերնեղ օմտիկական բջջում դարձիակված ալյալի առողմաների մագնիսականորեն-հարուցված (զրյական մագնիսական դաշտում արգելված) անցումները:

Երկալիք լազերային դաշտերի ազդեցությամբ առողջական գոլորշիներում տեղի ունեցող ԵՇԹ երեսույթը հայտնաբերվել է դեռևս 30 տարի առաջ։ Ներկայուն ամ կիրարվուն է լուսի արարությունը։

Թուրք-աղրբեզանական դաշինքի բլեֆը Հայաստանի հետ խաղաղության օրակարգի վերաբերյալ

ռազմավարական Ծանակություն ունեն թե՛ Թուրքիայի եւ թե՛ Ադրբեյջանի հանար: Սա հիմնավորում է այն, որ ՀՀ ինքնիշխան տարձի վրա Ադրբեյջանի հարձակման դարագայում Թուրքիան, լինելով բացահայտ օսհագրքի կողմ, ավելի մեծ աջակացություն է ցուցաբերելու վերջինիս, բան Արցախյան 44-օրյա դատերազմի ժամանակ: Այստեղ տեղին է հիշել **Գյորեկի՝ «Սիսը չունի գաղտնիք, որ Վարդ Երեւան չբերի»** հայտնի խոսքեր:

Աղրթեզանը երեմն տարեր դաշտում կայացած է, որ ծանաչում է ՀՀ տարածային ամբողջականությունը եւ չունի հավակնություններ՝ «Զանգեզուրի միջանց» կոչվածի մասով եւ Նախիջեւանի հետի տարածության մասում կայացած է պատճենագործություն՝ ուղարկության ժամանակում է տօքանառել «Արեւմյան Աղրթեզան» կեղծ թեզը, որում Հայաստանի հանրապետության մի շարք տարածներ ներկայացնում է որպես իրենը եւ խոսում է աղրթեզանցիների Հայաստան Վերադարձի եւ վերաբնակեցնան մասին։ Սա ավելի դասկերավոր դարձնելու եւ սեփական բաղադրացիների ներքադիտակցության վրա ազդեցու նոյածակով, աղրթեզանական մի շարք հեռուստալիքներ եղանակի տեսության հաղորդման ժամանակ երեւանը, Գեղարքունիքի, Սյունիքի, Արարատի եւ Վայոց Ձորի մարզերը ցուցադրում են իրեւ «Արեւմյան Աղրթեզան»։ Սա բնականաբար չի կարող ենի ունենալ առանց Աղրթեզանի դետական բաղադրականության դասկերի։ Այս ամենին զուգահեռ՝ Աղրթեզանը շարունակում է օկուլացած դահել 2022 թ. ստումբերյան ագրեսիայի հետեւանուվ գրաված ավելի քան 200 թ. կիլոմետրածանոթի։ Այս բոլորը բացահայտում են, որ Աղրթեզանը, չնայած արտադին

լսարամին ուղղված իր մի շարֆ «խաղաղատենչ» հայտարարությունների, հակառակ բաղաբական բարոզություն է վարում իր ներքին լսարամի համար: Պարզ է դաշնում, որ Ադրբեյջանը բաղաբական թեթև է իրականացնում: Տե՛սային մամիկոնյացիաների եւ բաղաբական խորամանկությունների միջոցով թուրք-ադրբեյջանական տանեմը, փորձում է ընդունել բրացնել հայ ազգաբնակչությանը, ինչու ոչ նաեւ միջազգային հանրությանը, ստեղծելով կենջ օրակարգ, չքացահայտելու համար այն իրական բաղաբական նորատակները, որոնք առավել բարենպաստ դայմաններ ստանալու դեմքում իրագործելու է: Կենջ թեզերով վերջիններս նախահարձակ են լինում, բաղաբական նոր առիթ եւ իրողություն ստեղծելու համար:

Արդեամի ղլանավորած խաղը լավագույն աղացուցում է Ալիեկ հատուկ հանձնարարությունների գծով ՕԵԿայացուցիչ ԵւՀն Ամիրբեկովի այն

հայտարարությունը, որում նա Հայաստանին առաջարկելում է «միջանց» բառը վերափոխել «անցում», «ճանապարհ», «լուս» եղանակներում: Այս ԱՄ

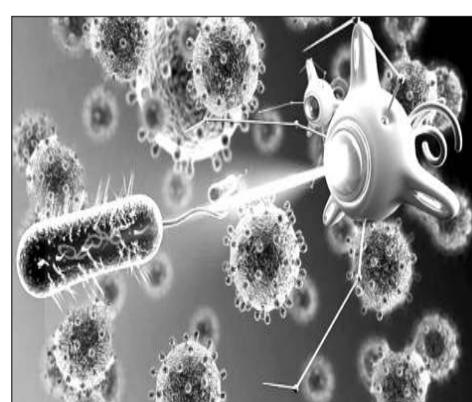
վեցինս փորձում է բառախաղի միջոցով, նոր տերմին կիրարելով, կերպարանափոխել միջոցը, ամենեւին չփոխելով նորաւակը: Սա տեսային մանիդույացիայի դրսերում է դարձագետ:

Խոսելով «Զանգեզուրի միջանցի» մասին, չի կարելի չանդրադաշնալ նաև ռուսական գործոնին: Ռուսաստանն իր հերթին անմասն չէ տարածուցանային այս զարգացումներից, եւ օրեր առաջ արտաքին գործիքի գերատեսչության խոսնակ Մարիա Զախարովան հայտարարեց, որ «Զանգեզուրի միջանցի» գործարկվելու է ՌԴ անվտանգության դաշնային ծառայության կողմից: Այս հայտարարությունը դեմք է դիմարկել որդես Ռուսաստանի տեսական Հայության հե-

թյան դանդաղեցման, օմտիկական ինֆորմացիայի գրանցման եւ դահլիճանման համար: Այդ կիրառությունների հիմքում առողջական անցումների վրա գերնեղ օմտիկական ռեզոնանսի ձևավորումն է: Չայտին է, որ յուրաքանչյուր տեսակի առողջում այդ անցումները տեղի են ունենում որոշակի ֆիսված հաճախությունների վրա: Կիրառական հետարքությունն էլ ավելի կմեծանար, եթե հնարավոր լիներ փոփոխել անցումների հաճախությունը կամ «ստեղծել» նոր անցումներ: Եվ դարձվում է, որ դա հնարավոր է՝ օգտագործելով մասնական ուսուու:

Ինստիտուտը մշակվել են աշխարհում եզակի օմիկական նանո-քիշներ, որոնք թույլ են սկսել առաջին անգամ առողմական գոլորշիներում գրանցել եւ համադրափակ հետազոտել մագնիսականորեն-հարուցված անգույներ:

Նանո-քիշներում ալկալի առոմների մագնիսականորեն-հարուցված աճցումների վրա Ելեկտրամագնիսականութեն-հարուցված թափանցիկության ռեզոնանսների ձեւավորումն առաջին հերթին հեռանկարային է 50-5000 Գս ժրույթի համաստեղ եւ խիս անհանապեր նաօնիսալամ ուաշտեր չափանամ

համար: Հետազոտությունները կատարվել են ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարության գիտության կոմիտեի ֆինանսավորմանը:

ՆԻՒ ԵՌԵՐԻ ԹՄՄ «ՄԻՒՐ ՄԿՐՏՉԵԱՆ» ՔԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԻՆ 25-ԱՄԵԱԿԸ՝ ՇԵՐՍՎԻՀԻՌՈՎ

Եթեան Մշակութային Սիոնքեան «Միւր Մկրտչեան» թատրախումբի հիմնադրութեան 25-րդ տարեարձին առիր թատրական վարչութիւնը բարձրակ ներկայացնում մը հրացնուց նիւեռքահայ հասարակութեան: Արդարեւ, Նոյեմբեր 4-ին թատրախումբը ներկայացնում է Ովկիլին Շերսվիհի համրայաց «Բազում աղմուկ վասն ոչինչ» թատրախաղով, Պրոտուեյ (Նիւ Եռի) Symphony Space թատրասրահին մէջ: Բեմադրութեան համար Երեւանէն հրահրուած էր տաղանդաւոր եւ բացաձանօթ բեմադրիչ ժիրայ Բարագեանը:

Սօս երեւ ամիս հիւր բեմադրիչը յանապարտեայ փորձերով Նիւ ճրզի ԹՄՄ-ի կերպնին մէջ, 25 դերակատաներով դատաստց Շերսվիհի նեւալ թատրախաղը: Եցանկութիւնը այս եղաւ, որ փորձառու դերասաններուն կողին բեմ ելան ամերիկածին երիտասարդ հայ տղան ու աղջիկներ, որոնք յանգաւոր եւրթուածներու երաժախանուն տողեր կրցան յաջողութեամբ ներկայացնել թատրաստը ունկնդիրներուն: Գործը հայերէնի թարգմանուած է աստմին՝ Պեյրուի մեր մատուրականներէն Կարուժան Պետիկեանը: Այդ գործը առաջին անգամ բեմ բարձրացած է Պեյրուի Հելի «Վահրամ Փափազեան» թատրախումբին կողմէ, բեմադրութեամբ Գրիգոր Սարամեանի:

ԱՐԾՎԻ
ԲԱԽՉԻՆՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ԼԱՅԹԻԳ
Թատրոնի եւ կինոյի ճանաչված դերասանութիւն Ելենա Սերոբովան ծնվել է 1964 թվականին, Մոսկվայում։ 1988 թվականին ավարտել է Մոսկվայի թատերական բարձրագույն հիմնահամալսուրը։ Ուսման վերջին տարում գործընկերների հետ մասնակցել է «Խմորվա» մանրադառումների մանկադատանելեկան թատրոնի ստեղծմանը, այնուհետև ընդունվել Երաժեսական արվեստի թատրոն-դպրոցի թատերախումբ։ 1989-1990 թվականներին հանդես է եկել մոսկվյան հեռուստահաղորդումներում։ Կինոյում առաջին անգամ հանդես է եկել 1984 թվականին («Արծարե լիի լեզնող», «Աղրբեջանֆիլմ»)։ Մեծ ճանաչում է ձեռք բերել Եզգենի Գերասիմովի «Ուղեւորություն Վիսբադեն» մելոդրամայում Ձեմճայի դերով։ Նկարահանվել է նաև «Ամառանցային շրջանը», «Խվան Եֆենովի հայտնությունը», «Կուլքը», «Արանց աղացուցնելի», «Սարդաստանը» շարժամկարներում, հունգարական «Ոսկե Ժամանակը» հեռուստաֆիլմում, բրիտանական «Շարի II» սերիալում, ամերիկյան «ԱՍՍԼԻՆ», «Թիգա եւ Լենս» «Ակտորուս դեմքի քուինս» կինոնկարներում,

Ելենա Սերողովայի հետ իմ
զրոյցը կայացավ Դիմագրի
(ֆեյսբուք) ճիշոցով՝ ուսւե-

- Դարգելի՛ Ելենա, չափա-
զանց խանդավառ եմ ձեզ
հետ իմ այս գրույցով: Դի-
տում եմ որքան ուրախաց՝
1980-ականների կեսին ա-
ռաջին անգամ տեսնելով
ձեր լուսանկարը «Սովետսկի
Էկրան» ամսագրում, որից
հետո սկսեցի հետեւել ձեր
մասնակցությամբ կինոն-
կարներին: Ձեր խառնվածքն
ու գեղեցկությունը, երբեմն՝
լեմուրներին և լոռուալան ե-

Ելենա Սերոպովա. «Եռթեք չեմ մոռանում իմ արմադները»

բեմն՝ արեւելյան, թույլ են
տալիս մարմնավորել հեռն-
սուհիների լայն շրջանակ,
բայց ձեզ կարծես ավելի
հարազա՞ս է ռոմանտիկ
ամուսնաման...

-Ծնորհակալություն ձեր հետաքրության եւ բարի խսութերի համար: Ինչ վերաբերում է ռոմանացիկ ամղլուային, զիւշ եւ, սկզբուն այդմես էր: Ինչ խսuf, այն աճքողջովկին կախված էր ռեժիսորի ընտրությունից, բանի որ հենց նրա տեսլականն է ռոռում կատարողի դերը սվյալ ֆիլմում կամ ներկայացման մեջ: Եվ վստահ եմ, որ չկա մի դերասանուիկ, որը չի երազել Արմավարդի Տրոտեմիկի հերո-

ԵԵՆԻ ԲԵՐԻՒ), **ՄԱՖՍԻՄԻԼԻԱՆ**
ՃԵՂ (ԼԵՆԻՆ) Եւ այլ տաղան
դավոր դերասաններ: Այս ֆիլ
մը հետագայում տացավ «Եճ
մի» մրցանակ, ինչողեւ նաև
«Ուկե գլոբուս» դաշվագու
մրցանակ Երեխ անվանակար
գերում: Դեռ Եղան ամերիկ
յան արտադրության եւս Երկու
շարժանկար, որոնցում կատար
եցի կանանց գլուխավոր դրեթ
ը... Այս ամենը փայլում փոռ
ձառնություն էր եւ բարի հիշու
դություններ, որոնք ես դահուս
եմ իմ սրտում:

-Դուք ծնվել եք անվանի Երաժշտի եւ բանասեր-բանասեղծի ընտանիքում

Ելենա Սերոբյան «Ոսկե ժամանակը» հեռուստաֆիլմութեան

զարդարությունների մասին պատմություններին: Այնուամենայ-
նիվ, դեռասանի բնույթն այն-
դիսին է, որ նա իրեն ուզում է
անդայման փորձել տարբե-
դերերում, այդ թվում՝ բնու-
թագրական կերպարներում, ո-
րոնք կտրուկ տարբերվում են
բնարականներից: Ափսոս կլի-
նի, եթե բոլոր բժնադրիչները
դեռասանին «դատապարտեն»
ամբողջ կյանքում միանման
կերպարներ խաղալ: Ուստի ես
օնորհակալ եմ ճակատագրին,
որ հնարավորություն սվեց դր-
սեւուել ինձ այլ կերպարներում
եւս:

-Ղերասանուին հաջող
կարիերայից հետո ձեզ հա-
մար ցավալի չէ՞ր Ուսաս-
անից հերանալ:

- Զափազանց ցավալի եր:
ճիշտ է, այն ժամանակ ին կա-
րիւրան դեռ նոր էր սկսվում,
բայց ես լավ հասկանում էի,
որ հեռանալով՝ ակամա կա-
վարեն այն, քանի որ այդդի-
սին է մեր կյանի դրվագը:
Բայց նախան ճակատագիրն
այլ կերպ կդասավորվեր,
ստիպված էի անցնել բազմա-
թիվ փողությունների միջով:
Դրա համար չեմ ափսոսում, ո-
րովիետեւ առանց վասի չեր լի-
նի լավը, առանց ժարության
չեր լինի ուրախությունը, եւ ա-
ռանց սովորական, երեման՝
գործ առօրյայի, մենք այսան էլ
չեինք գնահատի այն ուրախու-
թյունը, որ տալիս են մեզ ճա-
կատագիր դարգեւները: Ամեն
իմ ճանաչվում է համեմա-
տության միջոցով:

-Հայսնի է, որ օսարազի
դերասանների համար շատ
դժվար է նկարահանվել ա-
մերիկյան եւ Եվրոպական
կինոյում: Այսուամենայ-
նիվ, ձեր Փիլմագրության
մեջ կան այդդիսի աշխա-
տավորություններ:

- Դուք միանգամայն իրավացի եք. իե՞ս չէ: Այդ իսկ դաշտառով իմ աշխատանքը բոլոր չափազանց հետաքրքրական արեւմտյան կինոնախագծերում համարում եմ իսկական նվեր Բարձրյալից եւ անշափ ժողորհակալ եմ ճակատագրին դրա համար: Ես ուրախ էի աշխատել հունգարական «Ուկե Ժամանակ» ֆիլմում («Մանկուն» լիբուսուրիա)՝ եսալի

Կարծում եմ՝ մեծացել են
անզուգական ստղծագործական
ծական մթնություն:

-Հայրիկս՝ **Գեղրդի Գուրգել**
նի Սերողովը, ծնվել եւ մե-
ծացել է Թբիլիսիում: Երած-
ական դպրոցը ջութակի ո-
րակավորմանը ավարտելու-
հետ նա սիրահարվեց սաբու-
ֆոնին եւ կատարելամես իմ-
նուրույն ժիրամբետեց զործի-
ին: Նա սկսեց հետաքրքրվե-
ջազով՝ հիմնալով ամերիկա-
ցի մեծ կատարողներով, որոն-
նաւ իրական, թե՛ւ բացակա-
«լուսողությամբ սպվորեցնող»
ուսուցիչներն էին: Նա տա-

ηαնդավոր էր. Հա չարա-
դանդաւոր էր ոչ միայն ե-
րածության, այլև նկարչու-
թյան մեջ, հաղթեց մրցությու-
նը ընդունվեց Վրաստանի առ-
վեսի ակադեմիա, ինչն այս
օրերին գրեթե անհնար էր հա-
յի համար: Սակայն եկամ-
ժամանակը, երբ դեմք էր ընս-
րություն կատարել կերպար-
վեսի եւ երածության մի-
ցեւ: Հաղթեց երածությունը

նը. Մոսկվայում հայրու երկար տարիներ աշխատել է «Մոսկվա կոնցերտի» մեջ ջազ նվագական գործություն՝ ժամանակակից հայտնի երաժիշտների հետ այնուհետև՝ Ցվետնոյ բուլվարում գտնվող հին Մոսկվայի կրկեսի նվագախմբում՝ Յուրի Նիկովինի ղեկավարությանքու Նվագախմբի ղիրիժորներու էին Վլադիմիր Միխայլովսկի եւ Գեորգի Գարանյանը Մայրու Լյուբով Սերոբովան (Ժոկովա), նույնպես երաժշտական լեռություն ունեցու

(դաշնամուր), ինչպես կրտսեր բոլցու, որն ավարտել է Մոսկվայի կոնսերվատորիային կից Երաժշտական ուսումնարանը։ Իսկ Երաժշտական մասկոյթի ուղևոր, ստեղծագործական մթնոլորտն իսկապես Տիրում էին մեր տանը, որտեղ հաճախ էին հավաքվում Երաժիշտներ, մարդիկ գելարվեստական աշխարհից՝ հորս, մեր ընտանիքի բարեկամները։ Դայրիկն ինքը տոնական մարդ էր, եւ անկախ հոգնածությունից ու տամադրությունից, միշտ իր հետ տնն էր բերում՝ իր մասական հումորով, կատակներով, արտասովոր դատմություններով եւ իր յուրահատուկ բարի ծիծաղով։

-Այն, ձեր երանկահիւսակ հայրը խորհրդային ջազ երածընթյան նշանավոր ներկայացուցիչ էր: Որտեղից էին նրա նախնի ները: Սերոբյաններ էին Երան:

-Հավանաբար... Ցավոյ սր-
շի, ես շատ բան չգիտեմ հոր
նախնիների մասին: Ժամա-
նակին նրանք աղբել են թուր-
քական տարածում: Թուրքիա-
յում հայերի հալածանների
բոլորին հայսնի ժկրահոչակ
շրջանը՝ 1915-1916 թվական-
ների Ցեղասպանությունը,
անդրադարձել է նաև հորս
տաշիկի ու դարձիկի վրա, ո-
րոնք սիմոված են եղել փախ-
չել Թուրքիայից հրեց հինգ ե-
րեսանների հետ եւ Սիմֆեռոպո-
լի ճանաղարհով հայսնվել են
Թբիլիսիում: Տաշիկ՝ **Ելենա**
Դմայակովնան, ծնյալ **Զետի-**
չյան, դարձ եւ անսովոր բարի
կին եր՝ բնածին խելովով եւ
դարձեցության զգացումով:
Ցավոյ, նա մահացավ, եր ես
ընդամենը ութ տարեկան էի:
Նորս գծով մեր հարազանե-
րից ոմանք դեռ աղրում են
Վրաստանում, իսկ մեր ազգա-
կանների մի մասը՝ Հայաստա-
նում:

-Բացի արվեստի հանդեմ
սիրու եւ գեղեցիկ մեծ աչ-
քերից, ձեր հայրը ձեզ փո-
խանցել է իր հայկական
ժառանգությունը:

-իհարկե, Զա ինձ սեր է փոխանցել իր արմատների, Դայասանի դամության համդեղությունը: Յշում եմ, ոքով փոքր ժամանակ ինչ հետաքրությամբ էի կարդում Ուրարտուի հնագույն դետության, աղա՝ Դայասանում հելլենիստական դարաշրջանի մասին, որը հարստացրել է հայ ազգային մշակույթը (ինձ համար, օրինակ, հետաքրանական փաստը եր, որ Եվրիմիդեսի ողբերգություններն Արտաշահ թարունում բենադրվել են հույն եւ հայ դերասանների մասնակցությամբ, դա ինձ շատ ոգեշնչեց, երբ կինոյում խաղացի հելլենուհի՝ Թախս Արենուին դերը):

ԱՇԽԱՏԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Այստես է կոչվում 2010 թվականին
ԱՄՆ-ում լույս տեսած անգլիալեզու ու-
սագրավ տեղեկագիրը, որ մեզ հասա-
նելի դարձավ բոլորովին վերջերս: Սա
իր աղմկահարուց հարցարուցներով
հայտնի հեռուստալրագրող **Ստվան**
Պ. Փարթամյանի («Հայկական ար-
վեստներ» ընկերություն) կազմած 144-
էջանոց գրքի երկրորդ հրատարակու-
թյունն է, որը կրում է «Ամերիկահայե-
րի ավանդն ԱՄՆ-ում» ենթավերնա-
գիրը: Հրատարակությունը բացվում է
2009 թ. ԱՄՆ նախագահ **Բարաք Օ-
բամայի՝** Հայոց ցեղաստանության
զոհերի հիշատակի օրն արտասանած
խոսքով, որում նա, մասնավորապես,
կարեւորում է ամերիկահայերի ներ-
դրումն ԱՄՆ հասարակության մեջ, ին-
չի սոնրիկ մեծամեծ հարստացել է եր-
կիրը: Գրքի նախաբանում Փարթամյա-
նը նույն է. «Իրենց ըուր 6000-ամյա
դատմության ընթացքում հայերը մնա-
յուն ներդրում են ունեցել համաշխա-
հային բաղաբակրության մեջ: Գիտու-
թյան, տեխնոլոգիայի եւ արդյունաբե-
րության նորարարություններով, արվես-
տի ու գրականության ազրեցիկ գործե-
րով, ինչորես նաև մարդասիրական
օգնության առատաձեռն գործողու-
թյուններով հայերը հաճախ դուրս են
եկել տեղական եւ ցեղային շրջանակ-
ներից՝ ողջ մարդկության համար փո-
փոխություն կատարելու համար»: Ըստ
կազմողի՝ տեղեկագիրը հեռու է ամ-
բողջական լինելուց եւ հիմնականում
նախատեսված է թեմայի հետ ծանո-
թյան համար:

Նշանավոր հայերի կենսագրությունների շարքը բացվում է դատմության մեջ որպես **Սարտին Հայ** ճանաչված մեր հայրենակցող, որը, որին հայտնի է, Հյուսիսային Անտերիլա ոսf դրած առաջին հայն է: Գրում ներկայացված է նաև Օհայոյի 15-րդ նահանգամետ, ԱՄՆ ֆինանսների 20-րդ նախարար **Թոմաս Ջորջինը**, որի հայ-հունգարական ծագումը խիս վիճելի է եւ

հիմնված 1887 թ. Իրատարակված
սուս մեկ վկայության վրա:

Պատկառազդու է հայազգի գյուտա-
րաների երկար ցանկը. նրանցից շա-
տերի ներդրումը հիրավի նշանակալի է
եղել: Այսպես, ամերիկյան դրամի կա-
նաչ եւ սեւ ներկանյութերը 19-րդ դա-
րում ստեղծել է **Քրիստոնություն** (Խաչ-
առություն) **Տեր-Առոքյանը**, բենատարի
վրա տեղադրված բետոնախառնիչի
հայտնագործողը **Ստեփան Ստեփա-
նյանն** է, ավտոմա փոխանցման տու-
փի «հայրը» **Օսկար Բենկերն** է (Ասա-
ռություն Ասրաֆյան), հաշմանդամերի
կյանքը բարելավող գյուտերի հեղինակը
է **Էմիկ Ավագյանը**: Հատկանշական
է, որ շատ հայտնագործություններ են
դաշտենաներ (**Գ. Կազանջյանի** վար-
սահարդարիչը, **Ռ. Դամադյանի** մի-
ջուկային ճագանիսառեզրնանսային
ախտորոշման սարքը, **Լ. Սիմջյանի**
կանխիկ դրամ տամադրող ավտոմա-

հերոսները՝ **Փոլ Իգնատիոս**, **Զորկին**,
Դիմեքյան, **Վիկտոր Սաղայան** եւ
ուրիշներ: Swarptեր երկրներում ԱՄՆ
դեսպաններ են եղել **Ռիչարդ Պողոս**
Կալանցուն եւ **Էռուարդ Ջերեալդոն**: ԱՅ

**Ելենա Սերոպյան
«Եռեր չեմ մոռանում իմ արմատները»**

դղրոցի ջազի բաժնի շրջանավարտ, ջազի միջազգային փառատոների մասնակից, երթասարդ եւ օաս տաղանդավոր կատարող ու կոմպոզիտուր Արքուն Սարգսյանը: Մեր երեկոյին նա նվազում էր տեսողականություն, ֆիեյսա եւ դուրություն: Արքունը նաև հրաշալի երաժշտություն է գրել մեր «Փոքրիկ իշխանը» դիեսի բեմադրության համար, իսկ «Տեսարան Վերեւից» ներկայացման մեջ հաջողությամբ համեստ է եղել որոշեալ պերսանակ:

ԵԿԱԼ որդես դերասան:

-ԵՅՏԱՐՔՐԱԿԱՆ ԵՐ, որ «ՈՒ-
ԴԵՄՈՐՈՎԻՅՈՒՆ դԵՄԻ ՎԱՐԱ-
ԴԵՆ»՝ հավանաբար խորհր-
դային վերջին հաջողված
ֆիլմ-մԵԼՈԴՐԱՆԱՅՈՒՄ, իսա-
լական ընտանիքի երեխանե-
րի դերերը խաղացել են որև-
ել Պատանի Արթուր Վարդա-
նյանը՝ երկուսդ էլ հայկա-

կան արմատներով...
-ի տալացիներն ու հայերը
շատ մոտ են արտաինով եւ
խառնվածինվ։ Հավանաբար
սա է դասձառը, որ թե՛ Արքու-
ր, թե՛ ես տահանքված եղանի

այս ֆիլմում, որը Տուրքեթիկ «Գարնանային օրեր» վիդակի՝ Եվգենի Գերասիմովի էկրանավորումն էր: Ասեմ նաեւ, որ 1993 թվականին բախս ունեցա նկարահանվել տաղանդավոր հայ բժնադրիչ եւ սցենարիս, «Եմծի» մրցանակի դափնեկիր **Բորիս Դայրապետյանի** «Մարդաստանը» ֆիլմում, որտեղ, ի թիվս այլ հիմնայի գործընկերների, դաշտվունեցա աշխատելու **Արմեն Բորիսի Զիգարիսանյանի** հետ՝ զարմանալի մի դերասան, յուրահատուկ անհատականություն, իմաստուն եւ անսահման բարի անձնավորություն, որի հետ ես եւ ընտանիքի կաղղվեցին Երևանմայա ընկերական հարաբերություններով, ինչը ես տակավին շատ եմ օհականում:

զնահարում:
-ի դեղ, այդ ֆիլմի երաժշտության հեղինակն էլ երեսացի կոմպոզիտոր Սուրեն Զաքարյանն էր, այժմ հանգանակ:

-Այս, ցավոն, շատերն արդեն
չկամ: Իսկ առհասարակ

«Մարդասովանը» ֆիլմի հետ
շատ առեղծվածային բաներ
են և այսարևելու...

-Եվ Վերջում ի՞նչ է անուն
Ելենա Սերողովան հիմա
Գերմանիայում. մի օր նրան
կտեսնե՞մ իր նախնիների
հաստիքը:

- Հիմա ես անում եմ նոյս
բանը, ինչ միշտ արել եմ
գրադպում եմ իմ մասնագիտ
տությամբ: Իմ կյանքը մշտա
կան շարժում է. իզուր չէ, ո
Լայլցիզում իմ վերջին ստեղծ
ծագործական երեկոներից
մեկը կոչվում էր «ճանապար
հին»: Եվ ուր էլ որ մեզ տանի
այս ճանապարհը, մենք այն
տեղ ենք բերում մեր մեծ վար
մետների ռողած մշակութա

յին ժառանգությունը եւ մեսուլիայի անդամներին, հետուադիտողներին, ունկնդիրներին ուսուցանում են այն, ինչ սիրում, գնահատուենի են եւ կարողանում ենի անելք իմ խորին համոզմանք՝ հոգեւորը, ճշակույթը, արվեստը բերում են խաղաղություն եւ սեր՝ կուտակ ճարողակային հոգեւորը:

զիները առօրյայից եւ բացա-
սականությունից: Մենք այս
դահին Վրաստանում ենք,
բայց կյանքն անկանխատեսե-
լի է: Գիտե՞մ, ես աս արյուններ
ունեմ՝ հայկական, ռուսա-
կան, ուկրաինական, լեհա-
կան. ես աշխարհի՝ ճարդ եմ:
Եսկ մասնագիտության բերու-
մով կինոյում եւ թարունում
մարմնավորել եմ գնչուին,
հունգարուին, իտալուին,
աղրբեջանուին, սաղիկուին,
հելլենուին, իսլամուին,
Վրացուին, գերմանուին,
ուկրաինուին, ռուսուին, ա-
մերիկուին եւ նովյանիկ այլ-
մոլորակայինուին, բայց, ցա-
վով, դեռեւս չեմ մարմնավորել
իհաւուիու:

Ես ճանփորդել, աղթել եւ
աշխատել եմ աշխարհի swar-
բեր Երկրներում: Բայց Երբեք չեմ
մոռանում իմ արնաւները:
Չենց դա է կյամիում տալիս ուժ
ու շարժափթ, իսկ հոգուս
մեջ՝ անխուսափելի ջերմու-
թյուն: Եվ հուսով եմ, որ նի օ-
նորից կայցելեմ հորս նախնի-
ների հայրենիք...

Ինչդես խոսացել էին,
սորեւ թարգմանարար Ան-
կայացնում են Երկու հոդված
Մ. Նահանգմեռում հրատա-
րակվող հայկական ամե-
նաերկարակայաց դարբերա-
կանի 90-ամյակի հանդիսու-
թյուններից, մեկը պիտակուր
խմբագիր Ալիս Գրիգորյանի
ռեմորտաժն է «Լրագրողների
բանավեճի», մյուսը՝ դա-
սախսանատու խմբագիր Ա-
րամ Արքունինը՝ «90-ամյակի
գլաւ-համերգի» մասին:

ԵՐԱԳՐԾՈՂՆԵՐԻ ԲՈՎԱՆԴՐԱԿԱԼԻԳ ԲԱՆԱՎԵՃՐ

«Մենք ոկտագույն է մեր
ձայնը ավելի լսելի
դաշտնենք»

Թափքս հանալսարանի «Զոյս Կամինգս» կենտրոնը հոկտեմբերի 27-ին հանդիսավայր էր ծառայել իր հրատարակման 90-ամյակի առթիվ «Արժինյա Միրու-Սփերեյթ» շաբաթաթերթի հովանավորությամբ կազմակերպված լրագրողների բանավեճին, որին նաև նաև ակցեցին աշխարհում լայն ճամաչում գտած օտար լրավաճիջոցներում աշխատող հայ լրագրողներ Քեն Դիլանյանը (NBC News-ից), Կառլա Կարաղեսյանը (Ժիլմարտադիչ, BBC-ի նախկին հաղորդավարուհի), Երիկ Ռակոբյանը (CivilNet-ից) եւ Զարլ Սահեսյանը (Politico-ից), Տեղեկացնում է շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր Ալին Գրիգորյանը: Բանավեճի թեման եղել է «Հայաստանի եւ Արցախի լուսաբանումը օստարակեզր մանուլլում»: Համադրող՝ Արամ Ար-

Գունը՝ շաբաթաթերթի դասախանառու խմբագիրը եւ ԹՍՍ-ի գործադիր քնօրենը: Իր բացման խստում նախան լրագրողներին ներկայացնելը Արամ Արփունը խորին ընորհակալություն է հայտնել Թաֆքս Համալսարանի դրոնք. **Բրուս** **Պողոսյանին**, որ ներկայիս Երեւանում Հայաստանի Ամերիկյան համալսարանի նախագահի դաստիան է գրադացնում, սույն միջոցառումը Թաֆքսում կազմակերպելու համար:

Լրագրողները, որոնք սարբեր ոլորսներ են ներկայացրել, իրենց կարծիքն են արտահայտել, թե ինչու Հայաստանն ու Արցախը չեն արժանանում հիմնականում անզիշալեզու տպագիր մանուկի դատաճան:

Politico-ի բաղադրյալը.
Politico-ի բաղադրյան ոլորտի մեջ ավագ խնճագիր Մահետականը, փորձելով դատասխանել իր հայրենակիցների քաղաքիկ հարցերին, թե «Հայաստանի եւ Արցախի համար այս ծանր օրերին որտեղ էր անհրաժեշտ լուսաբանումը» եւ կամ «ինչո՞ւ է աշխարհը կարծես մոռացության սկել մեզ», նետել է, որ նախ լրատվամիջոցները ներկայիս չափազանց ծանր կացության առաջ են կանգնած. գոյատեւման դայլար են մղում եւ բոլոր մին ննան էն 20, 30 եւ ևսան

«Արմինյա Միրն-Սիելքեյքրի» 90-ամյա հոբելյանը

50 տարի առաջվա լրատվամիջոցներին: Հաս շատերն են փակվում ֆինանսական դժվարությունների դաշտառով: Կետեւանում առավել իհշ միջազգային իրադարձություններ են լրաբանվում: Երկրորդ դաշտառը «իրազեկության դական» է: Կովկասը որպես տարածաշրջան բացի օստրեկտացիների հաճար անձանոր լինելուց, նաեւ բարդ ու մոլոք երկրամաս է: Հաս ուրիշ թե՛ կետեր նույնութեան չեն լրաբանվում, ինչուն օրինակ՝ Կոսովոն, Նիգերիան, Յոյուսային Իռլանդիան, եւայլն: Ամերիկայի պատերը լավ հասկանանք լրատվամիջոցների էկոհամակարգը եւ կործենք ծանոթություններ հաստատելով հրագեկ դարձնել լրագրողներին եւ ոչ թե բնադրատելով կամ մեղադրելով դատապարտենք նրանց, թե դատաճան չեն կատարում իրենց գործը: Բնիչ է, Բնուտնում եւ Լու Անջելեսում տեղական գլխավոր թերթերը (Բնուտն Գլոբ, Լու Անջելես Թայմս) գրում են հայերի եւ յայաստանի մասին, բայց դա արվում է, որովհետեւ այդ վայրերում հայերի թիվը մեծ է եւ ընթացակարգ է առաջանալ իրադարձությունների ժամանակ վեցներ ձեռք բերելու խնդիր գոյություն ունի:

Նոյնինսկ 2021-ին, երբ նախագահ **Բայրենը** ստորագրեց Ղայոց ցեղասպանության ճամաչման բանաձելը, ամերիկացիներից շատերի համար հասկանալի չէր, թե ինչքանո՞վ էր այն կարեւո՞ր լուսաբանելու համար: Գնահատելով իրավիճակը՝ Մահեսյանը գել է իր անձնական դատությունը, բացատելով, թե ինչ միջազգային ուժեր եւ մեթենայություններ արիներ շարունակ խանգարել են ցեղասպանության ճամաչմանը: «Իրագո-

Խաչուլը բարձր, լուսավայրը յիշ Կորեայի, Չեչնիայի եւ Աֆղանստանի մասին վավերագրական ֆիլմերի հեղինակ դոկտ. Կառլա Կարապետյանն է խոսք առել: Նա հայտնի է մասնավորապես ցեղասպանության մասին դատմող իր «Screamers» (ճշգողները) ֆիլմով: Ներկայիս աշխատում է Երիկ Պողոսյանի «Նեմեսիսի գործողությունը» գրքի էկրանավորման վրա, որտեղ հանդես են գալու դերասաններ Դաստին Շնֆմանը եւ Քրիստֆ Ուլցեցը: Նա հիշել է, որ ինչու և սամայականը

առաջ, Եր Լու Անջելեսի Տեղական PBS հեռուստակայա-նը համաձայնել էր հեռարձակել **Մայթ Ջակոբյանի** «Մո-ռացված ցեղասպանությու-նը» վավերագրական ֆիլմը, դեմքարտուղարությունից զանգ էր սացել, որ այն չղետի է հեռարձակվի, որովհետեւ կարող է խաթարել ԱՄՆ-Թուր-ֆիա հարաբերությունները: Միայն իր հոր՝ **Լեռ Կարամե-սյանի** եւ այդ ժամանակվա- բաղաբարելու ժողովի քաջակա- ռանը: «Այդ դեմքը ինձ հասկաց- րեց, թե ինչքան հզոր է ճամու- լի, եթերի դերը, ուժը, որ նոյ- նիսկ կառավարությունն է Վա- խենում դրանից», ասել է նա: 1988-ի Երկրաշարժի օրերին, Եր Լոնդոնում է գտնվել որ- դես BBC-ի թղթակցուին, համձնարարություն է սացել ցամ գտնել մեկին, որ կար-

յանար կենդանի ռելորտած դատարանունը: Դայաստանը այդ ժամանակ հեռավոր էկզոտիկ մի աշխարհ էր անգիտացների համար: «Բարեբախտաբար գտա Անի Թինգ-Անդերվուդին եւ ղեկավարությանը չհայտնելով, որ նա հայկական արմաններ ունի, կարողացա հեռարձակել դատանությունս», նույն է նա հավելելով. «Նույն տարվա ընթացքում հեռարձակեցի նաև իմ «Screamers» վավերագրականը, **Սերժ Թանկյանի** դատիկի դատանությունը, որի հետեւանդում բազմաթիվ բողոքներ սացա, թե ինչու BBC-ին բուրգական կողմին էլ երեք չի տրամադրում: Պատասխաննեցի, որ ցեղալսանությունը երկու կողմ չի ունենում, դատահել է, դատահել է եւ վերջ: Արդյոք դեմք էր նացիստների տեսակետը լսել, թե Հոլոքոստ եղել է, թե՞ ոչ: Խստելով Արգախի ներկա իրադարձությունների մասին՝ նա նույն է, որ BBC-ն միակը չէ, որ «Breakaway republic» (Անջատողական ձգտումներ ունեցող հանրապետություն) է անվանել Արգախը:

Անշուշ զգացվում էր 9-ամսյա ողբերգությունը հնարավորինս մեղմելու, փոքրացնելու միտունը: Politico-ն այն ներկայացրել էր որդես «մահապետ ընդհարումների շարագիր» որը նույնիսկ հս-

2017-ից ի վեր Հայաստանում ապրող CivilNet-ի աշխատակից Երիկ Հակոբյանի կարծիքով լրագրությունը Հայաստանում չափազանց թույլ է, արտաքին աշխարհին ինչ ծանոթ լինելու հետևանքով։ «Կա նաև սեփական կարեւորության զգացնումինի «ուժացվածություն» ընդհանրադես բոլոր կովկասիների մոտ։ Օրինակ՝ Թքիլիսիի օդակայանում ցուցանակը հայտարարում է. «Այստից է սկսում Եվրոպան»։ Հայեր դեսք է դատասխանատվություն կրեմ, որ չեմ կարողանում մեր դատանությունները լավ վաճառել։»

«Սփյուռքն էլ չափազանց տարբեր է: Եվրոպացու համար հայը սովորաբար կամ շատ հարուստ գործարական է, կամ Զարտաշյանները: Սովորական 5-6 երեխայի ՏՏ արցախցին չէ, որ հազիվ է գոյացելում: Դժբախտաբար, մենք 30 տարվ են մնացել մեզ ճշգրիտ ներկայացնելուց: Մենք դարտավոր ենք ավելի արդյունավետ կերպով օգտագործել սոցցանցերը: Ավանդական լրատվամիջոցը մահանում է, մինչդեռ սոցցանցերը տարօրինակորեն ժողովրդակարական են դարձել եւ վերահսկողությունից դուրս են գրծում: Շատ դրական եւ գովելի է, որ չորս SS (IT) սրարթափ է գործում Հայաստանում: Ոչ ոք բեղ որդես հայի բանի տեղ չի դնի, մինչեւ որ

ին մասին չիրագելեն աշխարհին ինչ-որ նախարարությամբ։ Մենք նաեւ ուստի ենք ենք չարաշահում Ցեղասպանության ճանաչման թեման։ Փոխարենը ավելի ուստի դեմք է խոսենք, թե ինչորն վերաբերեցինք, երեխաներ ու քոռներ ունեցանք, որոնք այսօր SS ոլորտի առաջավոր ներկայացուցիչներ են։ Չարաշահում ենք նաեւ Իրասունեությունը ընդունած առաջին երկիրը լինելու հանգամանքը։ Ամբողջ արեւադյան աշխարհը զնալով ավելի աշխարհիկ է դառնում, իսկ մենք դրանով հավաստում ենք, որ արդիական ժողովուրդ չենք։ Խորհուրդ եմ տախս մեր ուշադրությունը սեւեռել չորս ոլորտների՝ դիվանագիտության, բանականության, սատեսագիտության եւ ռազմագիտության զարգացման վրա։ Մենք դեմք է աղացուցենք, որ երբեք աղքատ, քոյլ կամ մեկուսացված չենք եղել աշխարհից։ Եկեւ անիրական նորագույն չհետապնդենք։ Մեր գործը կատարենք այդ ոլորտներում եւ դաշտավանենք մեր հայրենիքը, դեռությունը, անկախ այնտեղ իշխող կուսակցությունից։ Առավել լսելի դարձնենք մեր ծայրնը եւ լինենք միասնական»։

Նյուր The Armenian Mirror-Spectator-ի 07.11.2023 թ. հսկայից՝
ամփոփ կերպով տարսակց.՝
ՀԱ-20 ՎԻՃԱԿ Զ

«Արմինյան Միրո-Սփեթեյք»ի ղա-
տախանատու խնճագիր Արամ Արփո-
նի հավաստմամբ՝ շարաթաթերթի
լուս ընծայման 90-ամյակի հանդի-
սությունները եղասկակվեցին հոկտեմ-
բերի 28-ին, Բուստոնի «Բրյունգքոն
Մարիոռում» տեղի ունեցած զալա-
հանդեսով, որին ներկա են եղել ԱՄ-
ում ՀՀ դատավոր հյուլառոսը, հան-
րածանոթ լրագրողներ, ձեռնարկատե-
ր բարեգործ Նուրբա Աֆեյանը, Ամե-
րիկայի տարեր անկյուններից ժամա-
նած հայկական կազմակերպություն-
ների ղեկավարներ, թերթի հիմ ու նոր
ընթերցողներ, ինչպես նաև «Զուլա»
եռյակը, որ ամբողջ ընթացքում ժենօնող
մքնուորս է դարձել ներկաներին:

Գալայի դաւոնական ծրագիրը
մեկնարկել է հայոց Երեխ հարանվանա-
կան Եկեղեցիների եւ ներկայացուցիչ-
ների՝ հայր Առաքել Ալճայանի, հայր
Ղազար Պետրոսյանի, հայր Վազգեն
Գուգույանի եւ վեցադաշտելի Տիգրան
Յունուշակյանի միասնական առոր-
դուկ, որը մատուցվել է հայերեն եւ անգ-
լերեն լեզուներով:

ԳԱԱՀԱՏԱՆԻ ԵՒ ՊԱՐզեԱՆԵՐ

Այնուհետեւ Արմենը դարձելու առաջաւագը՝
թերի դիզայներ Մարկ Ակօթերիչին
(1), Նեւլով, որ վեցինս ավելի քան չորս
տասնամյակ է ծառայում դարբերակա-
նին: «Մկօթերիչը գեղեցկություն է հա-
յորդում այն ամենին, ինչին դիմչում
է», ասել է նա: Իր հերթին Մկօթերիչը
ընորհակալություն է հայսնել եւ հա-
կիրք անդրադաել «Պայքար» եւ «Մի-
ռն-Սկիերթեյր» թերթերի հետ իր ընա-
ժիկ կայսերին:

Այս ցուցադրվել է տևաժաղավեճ՝
դատավանական թերի թղթակից **Դայ-
կարամ Նահապետյանի** կողմից՝
նվիրված աշբաթաթերի խմբագրա-
կանների հեղինակ, ավագ սյունակա-
ռար. ՌԱԿ-ի ու ԹՄՍ-ի ուսամբար եւ

ՕՏՎՐՆԻՔՅԱՆ ՄԵՂ ԽԱՅԼԱԿԱՆԻՔՅՈՒՆ ԹՎԱՐԳԵԼՈՒ ԱՆԳԼԻԱԼԵզու թերթը

Թշնամական եւ անսարքեր այս աշխարհում
մեր միակ փրկությունը միասնական լինելն է

Տանաչված հասարակական գործիչ,
հանգույցալ Երվանդ Ազայանին։
Ներածականը կարդացել է Րաֆֆի
Արք։

Արդիութեան: Ցուցադրումից հետո Արամ Արքունը հայտարարել է նրանակի արժանացած հաջորդ անձնավորության անունը: **Գեղարդ Սարաւելյանը** (Կիրոսի Սելզունյան կրթօջախի, Բեյրութի Հայկազյան հոլեցի եւ Երևանի ղետհանալսարանի նախկին սան) Մ. Նահանգմերի Արեւելյան շրջանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության կոմիտեի նախագահը, Մ. Նահանգմերի եւ Կանադայի ԹՍՍ-ի Կենտրոնական վարչության փոխնախագահը լինելուց եւ հայկական համայնքուն հասարակական հաւանակայի դերակատարություն ունենալուց բացի, նաեւ «Սիրո-Ափերեյր»ի հրատարակիչ, «Պայֆար» ասոցիացիայի նախագահն է: Երկար սասնամյակներ անհուն նվիրվածությամբ նա աջակցել է թերթին: Նրան է ընորհվել Արարած լեռան եւ Խոր Վիրատի փորագրանկարով մետայա գերեցիկ հուշանվերը, դաս-

LITERATURE REVIEW

Լրագրողների դատավաները
Բանավեճին մասնակցած հյայզգի լրագրողները ելույթներ են ունեցել՝ դահանջելով ամերիկահայերից ավելի ակտիվ լինել, որովհետև մենք դայլում ենք «արմատական չարիֆ» դեմ, որն ըստ **Է. Զակորյանի**, չի տեղակրովում բաղադրական երկխոսություններ ծավալելու շրջանակներում: Զայասանը փոխանակ կարգին կառավարեական հաճակարա ստեղծելու, հզոր

Տասնամյակներ է Վասնել: Անհրաժեշտ է ուղղել սխալները: Կ. Կարսովեցյանը Կարն Փայլանի խոսքերն է մեղքերել, ո հայերից դահանջում է զրահավայրի ենթարկել իրենց ջանքերը եւ միանալ կան լինել հայրենիքի, դեռության դաշտանության գործում: Իր հերթին Washington Post-ի արտիկուլատուրան բաժնի ականավոր վետերան-լրագրող Դեյվիդ Իգնեցը ամրապնդել է «Ավերա» մարդասիրական նախաձեռնությանը, ասելով որ դրա «երախտագիտությունը գործող դության մեջ» նշանաբանը չափազանց ոգեգննիք է: Նա կոչ է արել շարունակական այդ գործը եւ աղոթել դրա հիմնադրիներից՝ Ռուբեն Կարդանյանի և Արշակի մյուս առաջնորդների ազատական հանար:

«Միրո»ի մասին նա նշել է, որ թերքը նղատակալաց կերպով ծառայում է հայ համայնքին եւ անգիտախոս ընթերցողներին ներկայացնում ճշգրիտ փաստ: Չիլանյանը ասել է, որ լոնդոնյան իր գործընկերները խոստվանելով հանդերձ, որ տաերազմական այթեց կետերի լուսաբանումները սպերում են Յայաստանի խնդիրները, հաստել են, որ իրադրությունը դժբախտաբար չի փոխվի մոտ աղազայում: «Սեզ մնում է դարգաղես շարունակելու մեջ ձայնը լսելի դարձնել աշխարհին» եղրակացրել է նա: Վերջում խոսրուածնելով դրկս, Նուբար Աֆեյանը, ու «Սողեննա» բիուտեխնիկական ընկերության եւ բազմաթիվ այլ նախաձեռնությունների համահիմնադիրներից է ընդունակություն բերել ապահովական 90-ամա-

մյակը, ավելացնելով, որ այն «օտարության մեջ հայկականություն դարձելող լրավամիջոց է, որ մեզ նոյասում է դարձյալ վեր հաշնել»: Աղա իր մաս-հոգությունն է արտահայտել Արցախի դեկապարների անօրինական կալանա-վորման համար: «Ուուրեն Վարդանյա-նին բռնի կալանավորել են, որովհետեւ նա ամենաճանաչված հայն է աշխար-հում, որի ազատ արձակման համար մենք դեմք է ջանենք ջխնայենք: Հավա-սացած եմ, որ դատկան մարդինները, ներառյալ ՀՀ կառավարությունը, փոր-ձում են զգուշավորությամբ լուծել այդ խնդիրը»: Նա առաջարկել է «Քննա-դատարան» անվանումով մի նոր մար-դին, կամ կառուց ստեղծել, որի միջո-ցով փորձենք հարթել մեր ներքին անհա-մաձայնությունները: «Արցախը մեզ մի ուղերձ է հղում: Մենք դեմք է միասնա-կան լինենք: Դա մեր միակ գենքն է ընդ-դեմ անտարբեր եւ այս դեմքերում թշ-նամական աշխարհի: Հավատացած եմ, որ մենք դարձալ կիառնենք, այս ան-գամ ավելի ուժեղ եւ անվտանգ»:

Օգնություն Արշակուին

Գալա հանդիսության վերջում Տիկին Հածխար Աերկաներին դիմելով տեղեկացրել է, որ ԹՍՍ-ի (որն իր հստակ ծրագրերը իրականացնում է հայաստանյան իր Աերկայացուցչության միջոցները) ջաներին զուգահեռ «Միռու Սկիերթեյր»ի հայտարարած դրամահավաքի արդյունում հավաքվել է 26.870 դրամ, որը Կտրամադրվի Արցախից բռնի տեղահանվածներին եւ Ստեփանակերտի վառելիքի դեմոյի հզոր դայթյունից տուժածներին: Նա հավելել է, որ դրամահավաքը շարունակվում է, եւ ցանկացողները կարող են այցելել [«https://givehutter.com/AGuStb»](https://givehutter.com/AGuStb) ևս այ-

Сүнрхәләүијаһын һунуғ

Ծարաթարերը Ընորհակալություն է հայսնել բոլորին, ովքեր հնարավոր են դարձել նրա անընդիա հրադարակումը ներկայի անցումային դժվարին դայմաններում: Թերթը հինգ տարին մեկ է նման գալաներ անցկացնում, եւ այս անգամ ռեկորդ է սահմանել՝ հավաքելով 360 հազար դրամ, որը կներդրվի դարբերաթերթը պատճի բովանդակայից ու հետարքական դարձնելու գործընթացում: «Բառերն անզոր են բնութագրելու համար Նիփոլ Պաղիկյան-Չաժժարի գերազանց եւ արյունավետ աշխատանքը: Ընորհակալություն նրան, ինչողև նաև հոբելյանական կազմկոմիտեի նվիրյալ անդամներին՝ Մերի Զո Բազարյան-Սուրենին, Սարգարիս Բելորյանին, Ելենա Բիշեարյանին, Փիրուզա Պողոսյանին, Ջերին Կյորիկյանին, Ջերոլ Իշխանյանին, Ռուզան Խաչատրյան-Աբրահամյանին, Անահիտ Նահիկյանին, Անի Ստեփանյանին, Խորհրդատու Բարբարա Չրաբյան-Թելլայանին եւ վարչական մարմնի օգնական Յասմիկ Սարոյանին: Առանց նրանց աջակցության հնարավոր չէր լինի կազմակերպել նման տարրությանը գալա-համեսը:

Ծնորհակալական խոսք է ասվել նաեւ բոլոր ընկերություններին եւ կազմակերպություններին, որոնց միջև եղել են «Միար»ի կողմին:

ՍՈՒՐԵՆ Թ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ՊՊԾ, ՊՐԵՓԵԱՆ

Ընդունված է համարել, որ 1961 թվականին մարդկության ղատության մեջ առաջին անգամ Յուրի Գագարինի դեղի տեղերի բարեհաջող թրիքը ցուց է սկզբ ԽՍՀՄ-ի գիտաժումիկական գերազանցությունն աշխարհում: ԱՄՆ-ի 35-րդ եւ միակ կաթոլիկ նախագահ Ջոն Ֆենտին (29.05.1917-22.11.1963, ղաւունական կարել է 20.01.1961-22.11.1963: Սուրանվել է Դալլասում) այդ առիթով նշել է, որ այդ առավելության աղբյուրը խորհրդային փայլուն կրթական համակարգն էր. «Խորհրդային կրթական համակարգը լավագույնն է աշխարհում, - տեսում էր Քենեթին, - մենք մենք է աս բան վերցնենք դրանից: ԽՍՀՄ-ը տեղերական մրցավագիր հաղթեց դպրոցական նաւարանից սկսած: Ոչ թե ֆինանսների, այլ խորհրդային դպրոցի ընուհիկ խորհրդային Միությունը առաջ անցավ ԱՄՆ-ից»: Ցավով դիմի արձանագրեմ, որ անկախության վերականգնումից հետո, ինչողևս մյուս բոլոր աստղաբաններում, կրթության ու գիտության ոլորտները եւս մենք մուցին լուսամց, փոփագնելով բոլոր ձեռքբերումները: Սա էլ իր հերթին նոյասեց, որ հասնենք այն ժամու հանգրվանին, ինչ ունենք այօր:

Չես կարող ասել լավ է, թե՞ զայս, բայց խորհրդային ու անկախության սերունդները կամքողների ներկայացնուիչ են: Երկու համակարգերում էլ աղբելով՝ մասեիս վրա եմ զգացել ու դասկերացում կազմել դրանց լավ ու վաս կողմերի մասին: Իսկ դատմարանին գիտելիքներն ավելի են նոյասել այդ երկու համակարգերը հիմնովին ճանաչելու ու դրանց մասին սեփական հայեցակարգ ունենալու գործում: Կարող եմ վստահաբար ասել, որ հիմնարար դասկերացում ունեմ խորհրդային համակարգի բոլոր թերի ու արատավոր կողմերի մասին: Եվ այդ ամենով համեմերձ վստահաբար կարող եմ արձանագրել, որ Հայոց հազարամյակների ղատության ընթացքում ուղղակի չկա մեկ այլ այնպիսի կարճ ժամանակահավաք (դատմության համար 70 տարին մի ակնթարք է), որի ընթացքում հայ ժողովուրդը բանակական ու որակական այդպիսի թրիքը գործեր: Միաժամանակ ուզում եմ նշել, որ ասվածը կարող է առաջանական մասին բարեհաջող դարձնել համարական մասին, ինչ անունը կա, անանում չկա: Պատգամավորների եւ, առհասարակ, ԶՊ-ականների խաղաղության մասին բառարանը օրեգոր է հարստանում: «Խաղաղության օրակարգ», «Խաղաղության դարաւորան», «Խաղաղության տարի», «Խաղաղության խաչմերուկ», «Խաղաղության բյուջե» եւ այլն: Մասն գուգահեռ, սակայն, Ադրբեյջանն ու Թուրքիան շարունակում են խոսել հաղթողի, ասել է թե՝ ղարաւորողի դիրքերից, ինչ ինքնին ենթադրում է՝ ոչ խաղաղաբար հարեւա-

Հայաստանը կամ կլինի մեծ ու հզոր, կամ չի լինի ընդհանրամելու

ՐԱՎՈՐ ԵՐԱՎ, ԲԱԽԻ ՈՐ՝

- ա) ԽՍՀՄ-ում գործում էր անվճար կրթական համակարգ,
- բ) անվճար էր բժշկությունը,
- գ) բոլորին տրվում էին անվճար բնակարաններ,
- դ) գործարքություն բացարձակադիմում չկար,

ե) զարգանում էր հզորագույն գիտություն,

զ) վաղվա օրվա նկատմամբ աներեւ վստահություն կար:

Բայց մեր երազական ու ամեն ինչ դրա հասնելուն ներդրած անկախության տարիներին էս ո՞ն հասամ: Փոխվել է ամեն ինչ. նախ՝ նյութականը գերիշխող է դարձել ամեն ինչում ու բոլոր բնագավառներում, ամենուրեւ գերակա է դարձել սպառողի հոգեբանությունը, հիմա նոյնին առանց դաշտարար իրար չեն զանգում: Հարազակի հետ մեզ չեզ չունի ու ժամանակը, անգամ եթե դու վատառողջ ես: Մարդիկ էփում են՝ եթե շահ ունեն: Կարեւոր խոսերն ու գնահատանքը չեն արտահայտում մարդու կենդանության ժամանակ, իսկ հեռանալուց հետ՝ սգում են անկենդան հարթակում, շեղ աղարան-գերեզմաններ կառուցում: Այնինչ ինձ, բան երեւ, այն ժամանակն է, երբ միմյանց դիմի ասենք, որ կարեւոր են իրար համար, որ մարդու գոյությունը մեր կյամինը որեւ դաշտառով դայմա-

նավորված չէ, այլ, որովհետև մենք կոչվում ենք մտերիմ, բարեկամ, հարազակա կամ, դարզաղեց՝ ընկեր: Որ առօյա ու կենցաղ դիմի դառնա այն, որ եթե անկեղծ ենք եւ կարելից, աղա՝ առանց օահի ու որեւ դաշտարար, այլ ուղղակի, որ կանք, որ աղում ենք:

Ել չեմ խոսում բաղաբական, դեսական ու ազգային ներկա ծանրագույն վիճակի մասին, որ հասել ենք անկախության երեսուն տարիների ընթացքում (մեծ ցավով են դա ասում): Իհարկե, խոսք վերաբերում է հասկատես վերջին հիմն տարիների «փայլուն ձեռքբերումներին». Կործանարար դատերազմ, հազարավոր զոհեր ու խեղվածներ, հյուծող արտագաղթ, ամեն ինչում սուս ու կեղծիք, համատարած ատելություն ու անվստահություն, նախկինների ու ներականների, սեւերի ու ստիտակների միմյանց հուստելու դարտաս համատարած հակադրություն, ամբողջ Արցախը ու ՀՀ որու տարածենք եւ նշելու հուստությունից: Թուրքիան առաջնորդվում է միայն մի բանով՝ իր ազգային եւ մետական շահով: Իսկ այդ շահը դահանջում է ոչ միայն հայոց դեսականության ոչնչացում, այլև մեր տարածաշահությունից հայոց հավաբական գոյության վերացում: Ուսի Հայաստանը կամ կլինի մեծ ընդհանրամելու:

Ու եսանից հետո անտուն ու կիսաբաղ, կիսամերկ ու անորոշության

ծիրում լողացող արցախից մեր հայեմակիցների կողին կան նաեւ հղիացած արցախիցներ Երեւանում, Գառնի Գեղարդներում են շրջազգայում, թեքեր անում: Դեռ չեմ խոսում գիշերային ակումբների մասին: Երեւան խոսվում է, թե մեղք են, խեղճերը սրբեսից ակումբներում են դուրս գալիս, մեկ էլ գրում են՝ բա ինչ անեն, չաղրեն: Իհարկե, թող աղրեն, բայց ամեն ինչ ձեւ ունի, չափ ունի: Երեւ տար Պուտինի գովոն արեցին, իսկ երբ Աղավնո, Բերձոր ու Փառուլս էին հանձնում, իրենի ռուսի սաղող լուստելով օգնեցին Արցախի հանձնանը ու հիմա էլ մեց է զիմերով ցուեն, բայց թող չնորանան, որ Եռաբլուրից տղերը իրենց են նայում:

Սովորաբար ասում են, թե իհասարակությունն էլ գրիմի նման վարակիչ է, որի կարողանաւ հաղթահարել, որ հետո կայուն իմունիտես ձեռքբերեւ: Բայց անկեղծ ասած, ինս դժվարանում են: Դեռ էլ ասում են նաեւ, որ հայերին մոտ իմաստությունը գալիս է մի հիմարություն գործելուց անմիջապես հետո եւ հեռանում հաջորդը գործելու նախօյակին: Իսկադեմիա, հարկավոր է զգուշանալ «մեր վեցին ինելից»...: Այս առողման ուղում են նշել, որ թեև իմանականությունը չեմ կիսում գործընկերոց՝ Արա Պատոյանի բաղաբական հայացները, սակայն վեցինը նա մի խելացի եւ բավականին իրատեսական գրառում էր արել, որում ասված էր, թե նրան, ովքեր Թուրքիայի բաղաբականությունը Հայաստանի նկատմամբ դայմանավորում են Հայաստանի նկատմամբ բարյան բաղաբականությամբ՝ նշանակում է ոչինչ չեն հասկանում ոչ բաղաբականությունից, ոչ մասն չեն հասկանությունից: Թուրքիան առաջնորդվում է միայն մի բանով՝ իր ազգային եւ մետական շահով: Իսկ այդ շահը դահանջում է ոչ միայն հայոց դեսականության ոչնչացում, այլև մեր տարածաշահությունից հայոց հավաբական գոյության վերացում: Ուսի Հայաստանը կամ կլինի մեծ ընդհանրամելու:

Հավ կլինի, որ յուրաքանչյուր հայ կատարի իր իրատեսական եղանակությունը...

13.11.2023

ՔՊ-ի խաղաղության մասին կենացները թանկանում են

Են են խաղաղ աղբել չես կարող: Տղավորությունն է, թե Փաշինյանի իշանությանը գուցե ինչ-որ մեկը հավատացրել կամ հուսել է, որ ինչ-ուան տա ասեն խաղաղություն բառը, այն ան տու կզա: Ժողովրդական խոսի նմանությամբ՝ «մի բանի մասին տա խոսես, իրականություն կդառնա»: Ցավով, սա այդ դեմքը չէ, բանզի նախ դա վայ-հարեւանները չեն ցանկանում եւ ցանկացած դահի սպառնությունը մեր դաշտառամությունը: Եվ հետո՝ խաղաղության բառը առաջանանալու մասին բանի մեջ լինի ընդհանրամելու:

ՄԵԼԱԿ ՎԱՐԴԱՐԱՑՄԱՆ

